

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 "
Pe o lună . 2.40 "

Nămăru de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
an 40 franci.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA :
Deák Ferencz-utca nr. 20
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțămite publice și Loc
deschis costă fiecare șir
20 fileri.
Manuscripte nu să inapo-
iază.

Scriitori români la Arad.

Astăzi au sosit în mijlocul nostru reprezentanții literelor române. Societatea scriitorilor români care aranjează șezătoarea literară de mâne adaugă prin aceasta o nouă faptă conștientă la activitatea ei fină. Venind aici la Arad, în acest oraș dela marginea românismului, scriitorii generației tinere dovedesc înțelegerea lor pentru nevoile noastre, o înțelegere care le face nu numai o deosebită cinste, dar îi și ridică la un nivel de seriozitate vrednic de frumusețea operelor lor. Pentru că prin această coborâre a lor în mijlocul nostru, ei arată cât sânt de preocupați de creșterea literară ce țin să o aibă frații lor supuși unei puteri străine și coplesii de cultura unor popoare dușmane.

Salutăm deci în mijlocul nostru pe iubii noștri scriitori cu dragostea ce le purtăm pentru operele lor literare și cu respectul ce-l avem față de niște gânditori. Și-i asigurăm că jertfele ce le aduc ei pentru cultura românească vor fi răsplătite cu dragostea cu care îi primim noi, nu numai acum ci și

totdeauna când vor mai ține să vină la noi. Asigurăm Societatea scriitorilor români, că membrii ei cari ne procură acum un atât de delicios prilej de elevație sufletească, vor afla în noi totdeauna cea mai caldă apreciere. Ascultându-le mâne recitarea operelor lor scrise în cel mai curat grai românesc, noi, pe mai departe, ne vom simți cu atât mai mult legați de frumusețile talentelor lor. Creațiile lor din viitor vor pătrunde în sufletele noastre cu atât mai bine cu cât ele vor fi împreunate cu amintirea unei adevărate sărbători a scrisului românesc.

Prin această șezătoare literară, scriitorii noștri săvârșesc nu numai un însemnat act național, dar își câștigă și un considerabil număr de cetitori noi. Pentru că va fi imposibil ca acei preoți și intelectuali români, cari vor asculta mâne fermecătorul grai românesc din gura scriitorilor noștri și se vor pătrunde de subtilitatea artei lor, să nu le urmărească și pe mai departe activitatea literară. Se va crea deci prin dragostea ce ne arată scriitorii noștri un nou teren de desfășurare al cărții românești, prin aceste părți. Legăturile personale cari se vor face acum vor întări interesul pentru scrisul lor și-l vor statornici.

Noi cari sântem atât de chinuți de tentațiile unei culturi străine, noi cari sântem asvârliți din hărțuială în hărțuială de stăpânii noștri, nu vom uita niciodată clipele frumoase pe cari ni-le-au dat iubii noștri scriitori.

Sufletele noastre înăsprite de tortura războiului ce ducem, se vor încălzi de raza strălucitoare ce ne aruncă acești semănători de lumină și să știe că un ostaș îmbrăcat în zale de luptă se înduioșează și păstrează pentru totdeauna în suflet strălucirea unei raze.

Acest act al societății scriitorilor români, frumos prin conștienta lui, nu numai că va contribui la desăvârșirea acelei opere culturale, la care muncim și noi încunjuțați de atâtea nevoi, dar va așeza și un temel solid acelei unități culturale la care visăm și noi cei de dincoace și frații noștri de peste munți de atâtea vreme. O nuvelă, o schiță care ne va reda un tip din regat ne va lega de suflet un prieten sau un cunoscut îndepărtat, ne vom prefăce cunoscându-l, și azi sau mâine, peste câțiva ani, se vor nivela deosebiri sufletești dintre noi, încât odată ne vom trezi un singur popor cu aceleași preocupări și obiceiuri pe care nu-l împărțesc în două tabere nici granițele meșteșugite.

FOITA ZIARULUI „TRIBUNA“

Viața literară.

Literatură de serbători. — Ziarele din Regat nu o cultivă. — Numerele de Paști din anul acesta. — Dl Caragiale în politică.

De II. Chendi.

Ziarele din Apus, prin bunul obicei de a tipări de serbători numere excepționale, cuprinzătoare de bogat material literar, au introdus în presa politică un excelent mijloc de popularizare a literaturii și științei. În special ziarele germane țin recordul în această privință. Ele apar în extensiunea unor volume foliante de câte peste o sută de pagini și cu colaborarea celor mai distinși contemporani. Autorii străini de seamă își dau întâlnire în coloanele lor. „Neue Freie Presse“ de pildă nu scapă nici o sărbătoare, fără să-și surprindă și să-și resiețe cetitorii numeroși cu câte o contribuție nouă din pana subtilului prozator francez Anatole France. Este ceva festiv în literatura, ce se tipărește la astfel de prilejuri!

Pe cum se știe, deprinderea asta a presei civilizate de a-și cultiva cetitorii, a străbătut și în gazetele noastre românești. Asupra rezultatelor obținute însă avem tot dreptul să ne plângem. Mai cu seamă ziarele din Regat sânt așa de absorbite de politica dintre partide și arată o atât de disprețuătoare atenție pentru datoria către literatură, încât s'ar părea, că o consideră ca cea mai neglijabilă cantitate.

Rubrici literare permanente ziarele din București nu cunosc și când totuș le introduc, le încredințază băeților începători, sau candidaților de parvenire. Abia acum, când viața literară e mai intensă, s'au întâmplat schimbări mărunte pe la câteva foi, în cari apar și dispar nume de scriitori mai de seamă. Printre glasurile celor tineri, cari vor să-și facă drum, se amestecă și sfatul bătrânesc al celor acreditați, cari ies din rezervă, fac ultime eforturi, iau angajament, pe care-l țin, sau nu, la vre-un generos editor de ziare. Dar este cert, că sistem deosebit nu există în munca asta. Curente statornice, sau influențe mai simțite nu se pot constata pe urma acestei activități reslete, căreia de obicei un capriciu de editor îi pune capăt.

Iată chiar acum, în zilele trecute ale Invierii, când ar fi fost o nouă clipă pentru reflecțiuni selecte și pagini mai atrăgătoare pentru cetitorii ahtiați de lectură mai bună, ziarele bucureștene ne-au oferit tot ce au avut mai searbăd de tipărit: clișee uzate, reprezentând ideea zilei; banalități copiate din gazete vechi și iscălite de bietul Teleor; mici sfătoșenii juvenile din domeniul reportajului; amintiri din școala ruinată a lui Mihalache. Numai elevii lui Macedonschi de ne-au surprins prin soliditate, într'un număr al ziarului „La Roumanie“. Și toată sărăcia asta de simțire și de gânduri bune ne-a făcut impresia, că de data asta sau editorii au fost lipsiți de simțul datoriei lor, sau scriitorii terii nu erau acasă...

Intr'adevăr, în timpul trecutelor serbători, condeiele noastre păreau a se fi concentrat în

presa din Ungaria. Și cazul acesta merită să fie relevat și comentat. Cum s'a întâmplat ca scriitorii români din Regat să prefere modesta presă din Ungaria, ca teren de activitate, este foarte ușor de explicat. Lasă că luând pildă dela forma germană a ziarismului, puținele noastre ziare, îndeosbi „Tribuna“ cea veche a lui Slavici, au avut pururea un cult pentru literatura neamului și a făcut ce i-a stat în putință, pentru a nu lăsa pe cetitori lipsiți de cea mai necesară hrană intelectuală. Dar și în afară de aceasta, scriitorii din Regat trebuiau să se îndrepteze astăzi spre ziarele noastre, cari, grație progreselor realizate, tratează probleme atât de atrăgătoare. Terenul de luptă aici la noi este mult mai ademenitor și mai larg decât în mijlocul încăerărilor de partid din România. Cestiunile de rasă interesează; prigonirile variate deșteaptă idei de libertate; amenințarea culturii românești și altele cheamă în modul cel mai firesc la o muncă unitară. Românismul din Ungaria fiind amenințat în temeiurile sale culturale, ce altă datorie mai frumoasă puteau avea scriitorii din Regat, decât să-și aducă partea lor de talent și de avânt în lupta desfășurată de confrății lor?

Iată înaintea noastră numărul de sărbători al „Tribunei“. Este un tablou unic în anele presei dela noi. O pleiadă întreagă de scriitori consacrați, tineri în puterea vârstei și a talentului, energii în plină funcțiune, se întâlnesc cu producțiunile lor... pe o întindere de cincizeci-și-șase de pagini mărunte. Frunțașii prozei noastre tinere, poezii cari de ani încoace trăesc în sufletul neamului, muncitori

Primească deci acești soli ai unor vremi mai bune omagiile noastre și să răspundă și pe mai departe dragostei cu care îi primim cu aceeași dragoste înțeleghătoare.

O conferință protopopească în Sibiu. Ni-se telegrafiază din Sibiu: În frunte cu I. P. S. Sa mitropolitul Mețianu, azi Sâmbătă, toți protopopii din Arhidieceză s'au întrunit la o conferință pastorală. Au participat 30 de protopopi. Conferința a avut loc în sala festivă a școlii centrale sub presiunea mitropolitului. De față erau și membrii din consistor.

S'au discutat mai multe chestiuni de ordin pastoral și s'a insistat asupra unei serii întregi de măsuri pentru însuflețirea tuturor organelor bisericesti față de interesele noastre religioase, școlare și culturale. S'a hotărât pornirea unei acțiuni sistematice pentru trezirea sentimentului religios cu ajutorul conferințelor preoțești, al predicii și al unei literaturi religioase.

Conferențele acestea protopopești fiind foarte necesare se vor ține probabil în fiecare an de aici încolo.

Preludiile adunării de mâne pentru votul universal. În firească lor teamă de orice sbucnire mai puternică a curentelor de regenerare cercurile politice feudale încearcă toate mijloacele publiciste în scopul de-a le contracara și de-a provoca aversiunea lumii ungurești împotriva lor. Cel mai preferit dintre aceste mijloace e de sigur și astăzi punerea în scenă a gogoritei naționaliste. Fantoma aceasta temută a apărut și acum cu prilejul marelui adunării de mâne a justhiștilor și socialiștilor. Toate ziarele își sperie cu ea cititorii și drept pilduire îi avertizează ca nu cumva să cadă prinși în brațele ei ca Justh și ca socialiștii. Spun anume aceste ziare că Justh a pactat cu Românii și că mâne, la adunarea din Arad, va avea tot sprijinul Românilor din

orașul nostru. Ba, Justh ar fi convenit chiar cu un reprezentant al comitetului nostru național să facă declarația, că reforma electorală pe care o contemplă nu va aduce nici o atingere intereselor noastre și nu ne va sgândări nici în cel mai mic grad „sensibilitatea națională”. În schimbul acestei declarații trădătorului Justh va avea până și concursul scriitorilor români veniți la șezătoarea literară de mâne, precum și pe al sinodalnicilor.

Insinuațiile aceste absurde exemplifică în mod plastic procedurile cercurilor feudale, dar în același timp ele reflectă și enorma naivitate și desorientare a publicului unguresc. Cronica zilei de mâne le va aduce tuturor cea mai categorică desmințire.

— Perechea regală a României la Orșova. Din București ni-se telegrafiază: Suveranii români vor face în cursul lunii Mai o mare excursie pe Dunăre, atingând în drumul lor și Orșova, și vizitând mai multe orașe românești de pe lângă Dunăre.

Excursia va începe la 15 Mai. Suveranii se vor întoarce la București numai câtră sfârșitul lui Mai.

Din camera magnaților. Camera magnaților a ținut azi o ședință 10 de minute, în care s'a aprobat, fără orice discuție, indemnitatea bugetara de 2 luni votată de Camera deputaților.

Reformele militare. Din Viena ni-se telegrafiază: Tratatul celor două guverne cari promiteau a se termina, n'au putut fi încheiate nici până acum. Ministrul comun de războiu Schönauich a fost primit în audiență de câtră Maj. Sa. După audiență, s'au urmat tratativele între cele două guverne.

Ministrul-președinte contele Khuen-Hédervary va rămânea și mâne în Viena.

serioși și temeinici pe terenul cultural, în număr mai mare de treizeci, — autorii acestei publicațiuni festive reprezintă o forță vie și făgăduitoare pentru oricare înțelegător. Fără să fie o încliegare cu un scop anumit, zăresc totuși în tendința aceasta a tinerilor scriitori de a se uni în munca culturală, inaugurarea unei epoci noi în ziaristica noastră.

A fost desigur un joc bizar al întâmplării că peste drum de noi, dl Caragiale se frământă de atâta vreme ca să ridice un steag similar, dar cu câteva elemente probate de multă vreme. „Românul” a eșit și el în haină de serbătoare și a recurs în acest scop la o nuvelă veche și iarăș cunoscută a lui Delavrancea, păstrând însă locul de frunte pentru o înțelepciune frumoasă a dlui Vlahuță. Aceste bucăți de rezistență, pe cum și articolul îndurerat de sentimente materne, al dlui Caragiale, ne lasă îndată impresia, că cineva dela foaia vecină a urmărit o concurență modestă și pe tărîmul literar. Oricum, e o sforțare spre bine și o concurență în direcție culturală este totdeauna un prilej de a crea ceva pozitiv și în folosul progresului. Noi laudăm pornirea asta de a reproduce în ziar bucăți de Eminescu și Delavrancea și a le varia cu colaborări intermitente de-ale măiestrilor Caragiale și Vlahuță și credem chiar în satornicia acestei porniri. Dar până una altă ne-am face o rezervă.

Am observat că dl Caragiale, de când s'a inaugurat activitatea la „Românul” prin interesantul articol „Cât costă”,... nu s'a mulțumit cu rodul său cultural, la care îi dă drep-

tul talentul și trecutul său și s'a lăsat ademnit de slăbiciunea neîngăduită, de a se amesteca în afacerile casnice ale luptătorilor politici români, luând partea unora în potriiva altora și muștrând pe unii din îndemnul altora. În loc de a face la o gazetă politică pe îndrumătorul către o limbă mai bună și pe dă-tătorul de direcțiuni literare și artistice, d-sa trece peste limita posibilă și își arogă un drept de politică activă. Și veștile, ce s'au pus în circulație, ne-au anunțat chiar despre o intenție a dlui Caragiale de a împăca pe Români cu Unguri!..

Dacă nu vă supărați, lucrul acesta samănă a comedie! Căci, înainte de toate, este cu totul anapoda, ca un scriitor de talia dlui Caragiale, care în patria sa n'a reușit nici odată să aibă vre-o influență politică și vre-un rol militant, cu tot darul său de observație, să vină de-odată în o țară străină, cu împrejurări principiare și personale cu totul necunoscute, pentruca să muștruluască pe unii și să ridice steagul de pace între două popoare, certate de veacuri. Și este și mai bizar, ca un scriitor ca d-sa să-și împrumute acum, la bătrânețe, reputația și popularitatea sa, pentru a se asocia la o campanie de presă în potriiva libertății cuvântului și a simțirii din rândurile altora. Acești alții mai ales fiind și ei devoțiați slujitori la altarul literaturii și al cauzelor românești.

Nu! Este incontestabil că nu o vocațiune specială politică l-a dus pe dl Caragiale la Arad. Nu l-a dus nici dragostea de neam, care nu poate fi improvizată așa de-odată.

Dela Liga Cultura ă. A

— Conferința d-lui I. U. Soricu. — pe

În ședința de Vineri seara a secțiunii al București a Ligei a vorbit d. I. U. Soricu despre ziarele românești din Ardeal și ziar-garia.

Istoricul avestor ziare este cât se pit de înălțător. Este o comoară bogată și pilde pentru tineretul de azi, ca și pentru generațiile, cari vor mai veni. Poate că istorie nu este mai bogată în exemple de eroism și jertfire pentru binele public, de la istoria acestor ziare, cari sunt sentințele cele mai credincioase ale unui neam și nedreptățit. Rolul lor a fost mare în cutul apropiat și este cu atât mai mare astăzi, când ni-se închid toate căile pentru propagarea ideii naționale.

Cine cunoaște împrejurările, prin cari instituțiunile românești de cultură din Ardeal și Ungaria, știe că singurele instituții singurele cetățui inexpugnabile ale culturii românești sunt ziarele, în fruntea cărora „Tribuna”, care cu drept cuvânt își merită epitetul de mândrie a presei românești pretutindeni.

Numele acestui ziar a fost adus în circulație publică. Lucru foarte firesc. Acest ziar reprezintă vederile generației tinere, care ridică plină de forță și de viață și își merită locul ce-l merită în conducerea destinului neamului din care face parte. Acest ziar a avut curajul de a spune adevărul pe față și fără de nici un înconjur. A spus că vinzele de care suferim suntem în primul rând noi, cari nu cheltuim destulă energie pentru timpul nostru. Ne încântă de mult ori vorbele goale, cuvintele măgulitoare. Aceste observare a greșelilor este interpretată ca un păcat, ca o crimă.

Cari sunt aspirațiunile generației, pe cari o reprezintă „Tribuna” a arătat destul de lămurit Goga în articolele sale. Cari sunt mijloacele prin cari s'ar putea da o nouă

Nici râvna de câștig nu l-a îndemnat, căci ilustrul scriitor este un om bogat și nu are trebuință de a se cobori la concepții atât de materialiste. Si desigur nici vigoarea tinereții și avântul, ce caracterizează pe luptători, n'au fost la mijloc, căci s'ar vedea din articolele d-sale. Rămâne o singură plausibilitate, care ne explică mutarea la „Românul” a acestui prooroc, după ce n'a putut fi fericit în țara sa. Este o farsă la mijloc. Dlui Caragiale îi s'au isprăvit de mulțitor subiectele și este în căutarea unor epizoduri din viața politică din Ungaria, pentru a crea, din proprie experiență, o nouă piesă satirică. Sânt ani de când dl Caragiale, la fiecare deschidere de stațiune promite o comedie nouă. Ne bucurăm acum, că se va putea ține de cuvânt. Tere-nul ce s'a ales pentru nouăle d-sale observații este cel mai propice. Situația politică și mediul în care maistrul petrece oferă bogate prilejuri de a fixa complicațiuni baroce, de a urmări figuri originale, grai, deprinderi și mentalități ciudate și particularități, care merită să treacă la nemurire.

Iată, dacă în adevăr credința nu ne înșală și dacă eruditul nostru psiholog social, agerul ochiu satiric al d-lui Caragiale, înțelege în acest fel rostul lui politic pe pământul românesc al Ungariei, mărturisim că vom fi cei dintâi cari vom aplauda piesa cu un subiect atât de prețios.

partidului național a încercat să le autorul »Părerilor libere«, cari au exprimate nu ca axiome, ci ca păreri, trebuiesc discutate. Dacă alții cunosc mijloace, n'aveau decât să le spună. Treaba cu tradarea este ridicolă. Ea ne-a păt odată mai mult câtă desorientare este în anumite cercuri din Ardeal. Treaba trădării n'a făcut decât să comenteze pe aceia cari au născocit-o. Căci le-ovedit-o nici până azi. Iar cine afirmă lucrul trebuie să-l dovedească, dacă cinstea lui.

»Tribuna« avea deci dreptul să ia o atitudine și mai energică față de toți aceia care au crezut că-și pot permite luxul celor. Acest ziar a avut o rezervă prea mare. Trebuia să fie mai violent, ca să în-odată pentru totdeauna răspândirea răului.

Conferențiarul arată motivele cari au determinat ziarul »să lovească« în anumite cercuri. Au fost lovituri date spre a se răzbuna. Că au durut, știm. Să nu se uite că o instituțiune ca »Tribuna« are dreptul să trăiască atât cât va trăi poporul românesc. Să nu se uite că ea luptă pentru cultura românească și cei ce-și mazăză dușmănia față de acest ziar, sunt dușmani ai culturii românești. Ei slăbesc încrederea în scrisul românesc, caută să împromită pe scriitori și nu-și dau seama că în chipul acesta aduc propriului popor un rău.

Altfel »Tribuna«, conștientă de datoria ei, poate privi cu încredere în viitor. Ea este sufletul celor tineri și entuziaști. Ea este dragostea de neam și iubirea de adevăr. Ea a triumfat totdeauna în fața ambițiilor și înfruntat puterile de cari cei ambițioși se în-odată.

Printru dovedirea afirmațiilor sale, conferențiarul a citat chiar articolele incriminate din conferențiarul din rîndul trecut.

Ardeleanul.

Camera deputațiilor.

— Ședința de Sâmbătă. —

Ședința e prezidată de vicepreședintele Návay. După verificarea sumarului ședinței trecute, se discută propunerea deputatului Szmeccsanyi ca să se dispună despre incompatibilitate să fie casată. Printru motivarea propunerii se fixează ședința pentru 10 Maiu.

Întră în discuția bugetului ministerului de Agricultură.

Discursul d-lui Mihali.

Discursul începe în numele partidului național și face o critică severă a bugetului ministerului de agricultură, luând rînd pe rînd singuraticile rezorturi. Cere o revizuire a legii despre vînat, care astăzi nu este decât interesele poporului de rînd. Cere rezolvirea chestiunii pășunatelor, care este cea mai vitală importanță. Ar fi de dorit ca în școli elevii din țară să ai fragedă tinerete să fie instruiți și să se facă chestiunile elementare ale agriculturii. Prezintă o moțiune în care cere ca ministerul de agricultură să renunțe la îm-proprierea terenurilor sterpe. (Discursul îl publicăm în numărul următor).

În sfîrșit d-l Mihali, au mai vorbit Mándy și alții. În sfîrșitul ședinței au fost interpelări.

Declarație.

In fața comentariului făcut de ziarul „Românul” în numărul 83 asupra venirii noastre aici, subsemnații ne socotim datorii a da publicului românesc următoarele lămuriri :

Am primit cu bucurie invitarea de a asista la o șezătoare literară în Arad, urmînd programul „Societății scriitorilor români”, de-a propaga idealul unității culturale a neamului nostru, până în ținuturile cele mai depărtate. Am fost dureros surprinși că un ziar românesc a interpretat cu totul greșit această acțiune a noastră, menită a sluji interesele superioare ale culturii românești, coborînd-o până la nivelul scăzut al unor lupte personale. Fie încredințați conducătorii numitului ziar că scriitorii din România își dau bine seama de ce anume drepturi se pot folosi în actuala frământare sufletească a fraților lor de peste Carpați. Unul dintre aceste drepturi e fără îndoială și întărirea legăturilor de prietenie cu tovarășii lor cari, călăuziți de aceleași credințe, duc cu bărbăție și jertfe lupta pentru redesteptarea națională și culturală a poporului românesc din Ungaria.

Arad, 16/29 Aprilie 1911.

Cincinat Pavelescu, D. Anghel, Em. Gârleanu, D. Nanu, Căton Theodorianu, Corneliu Moldovanu, A. Herz, Al. Stamatiad, Victor Eftimiu.

Pacea cu naționalitățile.

Ca un caz caracteristic al atitudinii șovinistilor maghiari față de campania pentru democratizarea Ungariei, deschisă de sociologii unguri prin organul lor »Világ«, ținem să fixăm un articol al șovinistului profesor de universitate Dr. Ajtay József publicat pe baza principiului »audiatur et altera pars« în însuși ziarul sociologilor. Chestia naționalităților pusă în lumina argumentației dată de sociologul Jászi Oszkár a fost la început bagatelizată, zeflemizîndu-se intențiile democratice ale autorului și ale aderenților lui. Urmînd comentariul calea evolutivă a unei tendințe de manifestare a realității, — a ajuns cu timpul de a timbra pe acești luptători — trădători de patrie. Disponînd acuzații de un capital intelectual superior, această tradare de patrie n'a avut în consecință întemnițarea lor, ca spre pildă a »agitatorilor« români.

Și după zeflemizare și acuzarea cu tradare a urmat ca ceva natural încercarea șovinilor, de a convinge, la umbra aparențelor științei moderne, pe însuși radicalii noilor idei, de calea greșită în propovăduirea democratizării Ungariei. Intreaga literatură a intereselor dominațiunii unui popor asupra altora o desface a-ești bărbați de »știință«, justificînd procedeul Ungurilor față de popoarele nemaghiare.

Cu un astfel de articol avem azi de lucru, și-l facem la vale cunoscut celilor or.

Chestia predilectă a radicalilor extremiști — spune Dr. Ajtay József — este acum chestia naționalităților. Deducerile lor însoțite de frazele luptelor de clasă, acoper pe deplin teoria nizuințelor naționaliste. Principiile lor cu minimul de concesii pe seama popoarelor nemaghiare sunt aceleași cu acuzele naționalităților, cari au găsit

azi refugiul în niște ziare naționaliste din provincie, ziare de mîna a doua.

E bine ca în fața situației să arătăm credințele politice pronunțate de cei mai de frunte cugetători maghiari, pentru apărarea punctului de vedere unguresc.

Direcția modernă a politicii de stat tinde la concentrare, care însă pretinde unitatea de limbă, ca singurul mijloc de înțelegere reciprocă. Față de această pretensiune se află alipirea popoarelor de limba maternă. Lupta dintre ele s'a ridicat la o chestie vitală unde contopirea n'a premers cerinței imperioase a unității de limbă.

Nizuințele naționaliste se arată unde interesele administrative, culturale și politice ale statului pretind unitatea limbii.

Statele sunt necesitate să creeze această unitate căci în caz contrar se divid în părți teritoriale, după popoarele cari trăesc în ele.

Rezultate culturale și economice ale unității nu pot fi trase la îndoială. Ce au făcut Francezii și Germanii cu popoarele supuse este aceiaș cu ce fac Ungurii cu naționalitățile.

Austria arată eecul acestei politici, din cauză că li lipsesc condițiile primordiale de ordin economic și geografic. Pilda ne mai arată, că pretențiile de limbă nu au de scop egalitatea ci ajungerea la stăpînire.

Ungaria din contră dovedește că are toate aceste condiții necesare procesului de unificare a limbii diferitelor naționalități. Progresul maghiarizării înaintează repede. Nu cu mijloace teroristice, ci natural două din trei părți ale populației, trei din patru părți ale bărbaților și patru din cinci părți ale celorce știu scrie și ceti vorbesc azi ungurește. În timp ce pe timpul lui Deák nici jumătatea populației nu cunoștea limba maghiară.

Progresul acesta este urmarea întărității poporului maghiar pe teren cultural și politic, față de celelalte popoare. Intelectualii români își trimit copiii la școli ungurești, îndemnînd însă poporul să facă contrarul. Statistica mai nouă arată înaintarea Ungurilor chiar și în ținuturile cu preponderanță naționalistă ca în comitatul Hunedoarei și Carașului.

Ce idee proastă și retrogradă de a se introduce limba neamurilor nemaghiare în administrație și justiție și a se exclude cu totul din școlile primare.

Pe timpul lui Deák era primită direcția politică individualistă careia i a luat locul în timpul de azi direcția socială, care pretinde jertfirea intereselor particulare, intereselor generale.

Acuza, că naționalitățile ar fi apăsate, este un moft, dacă privim la libertatea mare ce li-e acordă la folosirea limbii pe teren școlar și bisericesc.

În urma celor arătate putem să oțim ca rălăciți pe radicalii, cari voiesc să-și înfăptuiască programul lor numit democratic prin ducerea la biruință a unor nizuințe anti-naționale și anti-ungurești.

Scrisori din București.

»Tribuna« și scriitorii români. — Deschiderea școlii din Turtucaia. — Amânarea serbărilor din Iași. — »Căminul studențesc«. — Memoriul Aromânilor.

București, 15 Aprilie.

Atacurile îndreptate cu atîta îndârjire în contra »Tribunei« au avut un rezultat cu totul contrar celui așteptat de adversarii acestui ziar. Interesul și simpatia din jurul lui crește tot mai mult. Orice încercare a »termitelor« de a plasa vre-o răutate la adresa ziarului este privită cu un zîmbet de dispreț de intelectualii de aici. Dacă unele persoane au crezut că în România, unde publicul este oarecum mai departe de luptele noastre, se pot răspîndi orice zvonuri, se pot da orice lovituri acestui ziar, s'au înșelat. »Tribuna« și-a găsit apărători puternici, tocmai acolo unde adversarii ei credeau că vor putea să-i creeze dușmani.

Nimic mai îmbucurător pentru aceia cari au opus cât de puțină rezistență curentului de distrugere pornit cu atîta patimă, decât a vedea, nu ce a pierdut, ci ce a câștigat »Tribuna« din această campanie. A câștigat dragostea

sufletelor alese ale neamului nostru, a câștigat simpatia tuturor scriitorilor din generația nouă. Și este un câștig, pe care nu-l putem pretui cu toate comorile pământului. Căci nu este mai mare mângăere decât să vezi că nunca ta cinstită și intențiunile tale curate au fost înțelese de cei mai aleși fii ai acestui popor.

Este un fenomen îmbucurător pentru starea de spirit în care se găsește poporul nostru. Este simțul de dreptate care i-a făcut pe cei mai de seamă ai acestui popor, să se grupeze de bună voie, din dragostea pentru adevăr, în jurul acestei neobosite sentințele a românismului.

În „Viitorul“ de azi a apărut un articol care poate fi considerat ca un comunicat din partea scriitorilor. „Astăzi — scrie redactorul articolului — când cea mai mare parte a revistelor noastre săptămânale au dispărut și când publicul nu mai poate urmări evoluția literară a scriitorilor noștri tineri, pe cari i-a îndrăgit atât de mult în ultimul timp, „Tribuna“ dă prin coloanele ei literare puțința să nu regretăm revistele dispărute. În „Tribuna“ zilnic se vor găsi numele scriitorilor generației de astăzi, cari au luat nestrămütata hotărâre de a da tot sprijinul lor „Tribunei“ și de a face toate jertfele pentru ea în caz de nevoie“.

Manifestarea asta de simpatie din partea scriitorilor noștri este răsplata cea mai mare, cea mai bogată la care s'a putut aștepta vreodată un ziar românesc din Ungaria sau din regatul liber. I-a fost rezervată această bucurie, această mândrie „Tribunei“, care azi cu drept cuvânt poate să se mângăe, căci dacă e putred mărul, sânt sănătoși sămburii din el.

Dupăcum se știe, școala românească din Turtucaia, sat românesc așezat pe malul bulgăresc al Dunărei, este de multă vreme închisă. Bulgarii, șovinisti ca și rudele lor de sânge, au crezut că prin astfel de proceduri vor putea înăbuși conștiința națională a Românilor din țara lor. S'au înșelat însă. Și s'au înșelat și mai amar când au crezut că astfel duc un serviciu culturii bulgărești. Căci, la îndul lui, guvernul român, atât de liberal cu oate școlile străine, n'a mai trecut cu vederea ca altădată călcările de lege ale conducătorilor școalelor bulgărești din România.

Felul cum funcționau aceste școale era în devăr de nesuferit. O anchetă a fost destul de să dovedească fapte în urma cărora școalele bulgărești din Constanța și Brăila au fost închise. Noul guvern bulgar pare a-și fi dat seama de greșala săvârșită față de școala românească din Turtucaia. Vede că închiderea acestei școale a avut ca urmare închiderea a două școale bulgărești și acum vrea să repare greșala făcută de trecutul guvern, al cărui ultim act de guvernământ a fost tocmai închiderea școalei românești și darea în judecată a părinților elevilor și a profesorilor.

Ministerul de instrucție din Sofia a intervenit zilele acestea pe cale diplomatică pe lângă guvernul român pentru redeschiderea școalelor bulgărești din Constanța și Brăila. În schimb guvernul bulgar va ridica măsurile luate în contra școalei românești din Turtucaia. Principiu, guvernul român a admis această opunere. O hotărâre definitivă nu a luat însă încă acum. Credem că ea se va lua zilele acestea, când se vor redeschide școlile închise în Constanța, Brăila și Turtucaia, funcționând care cu respectarea legilor și regulamentele din țara respectivă.

Sărbările jubilarie ale Universității din Iași, pe care se anunță, vor fi din nou amânate până în Septemvrie. Pregătirile se fac cu multă înțință. Și ar fi bine ca la sărbările acestei universități, ai cărei primi profesori au fost veniți din Ardeal să ia parte cât mai mulți intelectuali români dela noi. Intențiunea organi-

zatorilor este tocmai aceea de a face din ele o sărbătoare a românismului intelectual. În ultima ședință a comitetului s'a discutat această chestiune, luându-se hotărârea de a se invita societățile culturale din toate provinciile să-și trimeată delegați la această sărbătoare a culturii românești. S'au luat totdeodată măsuri pentru încurajarea delegaților, cari nădăjduim că vor veni în număr cât mai mare, spre a da o nouă dovadă a sentimentului de solidaritate națională, de unitate sufletească.

Tot în această ședință s'a discutat chestia înființării unui „cămil al studenților“ un mare internat, unde să fie primiți acei studenți români din provincii, cari vor veni să-și completeze studiile în țară, să se familiarizeze cu cultura românească, să-și însușiască această cultură, de care mulți sânt streini. Acest „cămil“ ar aduce servicii enorme răspândirii culturii românești în toate ținuturile, ar fi un focar de unde lumina binefăcătoare s'ar răspândi în toate colțurile, unde azi domnește întunerecul, unde caută să-și facă loc o cultură, al cărei scop este distrugerea ființei noastre etnice.

Să nădăjduim că această idee va fi realizată mai curînd de cum s'ar aștepta mulți sceptici. Iașul cucerit economiceste de străini trebuie recucerit. Și aceasta nu se va putea face decât cu armele culturii. Se va realiza această idee, căci ea este sprijinită de suflete mari, de inimi generoase, cari știu ce trebuie acestui popor.

Românii macedoneni din capitală duc înainte lupta pentru câștigarea unui episcop român la Bitolia. Ei au întocmit, conform hotărârii luate săptămîna trecută, un memoriu, pe care-l vor adresa M. Sale Regelui Carol, solicitându-i sprijinul în rezolvarea acestei chestiuni, atîta de importante pentru viața națională a fraților dela Pind. În memoriu se arată starea preoției din Macedonia, care supusă episcopilor Greci nu poate lucra din destul pentru întărirea conștiinței naționale. Pînă cînd Românii din Macedonia nu vor avea episcopatul lor, preoțimea nu-și va putea îndeplini rolul ei.

Correspondent.

„Tribuna“ de Paști.

»Tribuna« din Arad a ținut ca și »Românul« să aducă un omagiu pios literaturii române, dela noi și de dincolo de Carpați, scoțînd numărul său de Paști într'o strălucită culegere de bucăți literare, nuvele, poezii, studii și cronici, datorite celor mai talentate și însuflețite pene românești.

Ca o urmare a șezătorii literare din Sibiu, și ca o prevestire a celei ce se va ține în Duminica Tomii la Arad, »Tribuna« contopește în coloanele ei pe toți scriitorii tineri, cari în decursul acestor zece ani din urmă, au adus o epocă de adevărată înflorire literaturii române.

Astfel, poate pentru întâiași dată se găsesc atîtea pene strănse într'un »Album literar« cum cu drept cuvânt s'ar putea numi numărul de Paști al »Tribunii«.

Prozatorii I. Agârbiceanu, Em. Gârleanu, D. Anghel, Mihail Sadoveanu, Ion Gorun, Al. Ciura, Zaharia Bârsan, Ioan Bârsanul, Caton Theodorian, Vasile Savel, doamna Constanța Hodoș, precum și poezii St. O. Iosif, Octavian Goga, Victor Eftimiu, I. U. Soricu, apoi numele domnilor Sextil Pușcariu, Simion Măndrescu, Dr. I. Răducanu,

Dr. Ion Lupaș, Dr. Onisifor Ghibu, d-na Marilina Bocu, și mulți alții, au ținut să însemne numele lor în această colecție literară.

Cu drept cuvânt am putea numi un eveniment literar această publicație ocazională, dacă »Tribuna« nu ni-ar fi deprins de mult cu astfel de surprize literare cari înalță într'adevăr sufletul, croind astfel o cale nouă, cinstită și luminoasă spre viitor.

În jurul »Tribunei«, după cum se vede s'au strâns mai toți scriitorii tineri de dincoace și de dincolo de Carpați, cari conștiinți de menirea lor culturală și-au pus în gând să colaboreze la partea literară a ziarului ardelean.

Și astăzi, când cea mai mare parte a revistelor noastre săptămânale au dispărut și când publicul nu mai poate urmări evoluția literară a scriitorilor noștri tineri pe care i-a îndrăgit atît de mult în ultimul timp, »Tribuna« dă prin coloanele ei literare puțința să nu regretăm revistele dispărute.

În »Tribuna«, zilnic se vor găsi numele scriitorilor generației de astăzi cari au luat nestrămütata hotărâre de a da tot sprijinul lor »Tribunei« și de a face toate jertfele pentru ea, în caz de nevoie.

«Viitorul».

Bilinguismul în școala primară*).

Asupra acestei chestiuni, a publicat de curînd dl Dr. Onisifor Ghibu (referent consistorial și inspector al școalelor române gr.-or. din Transilvania) o interesantă monografie. E scrisă în limba germană, și a apărut în biblioteca »Pädagogisches Magazin« Nr. 414, sub titlul »Der moderne Utraquismus oder die Zweisprachigkeit in der Volksschule« (Langensalza, 1910, 128 pagini).

Iată, pe scurt, care este cuprinsul ei. Partea întâia, A) tratează despre bilinguism în general.

În capitolul I-iu se explică înțelesul cuvintelor utraquism sau bilinguism. Anume statele moderne, cu locuitori de diferite neamuri, au început în timpul din urmă a sili pe popoarele de altă limbă, ca să învețe în școala primară, pe lângă limba lor maternă și limba statului. Statul național de azi nu se mulțumește, ca cel vechiu, numai cu unitatea teritorială, ci vrea și unitatea de limbă. Se pot deosebi mai multe feluri de bilinguism, și anume: a) Când limba maternă este exclusă cu totul din școala primară și toate cunoștințele se predau numai în limba statului (cum se face, d. ex., în ținuturile slovace din Ungaria, sau ținuturile românești din Serbia, Basarabia etc.) b) Când toate materiile se predau în limba statului, afară de religie, care se învață în limba maternă. Ca exemple pentru acest caz, pot sluji unele școli de stat ale Ungariei, Alsației și Lorenei, etc. c) Când se întrebuintează ambele limbi în școală, dându-se totuș precădere limbii statului, cum se face, d. ex., în școalele din Alsația și Lorena. d) Când se întrebuintează ambele limbi, dar cu preferința celei materne, ca în școalele naționalităților din Ungaria, care nu s'au transformat încă în școli de stat. e) Când limba

* Din »Revista generală a învățămîntului«, nr. 8. 1911.

IAJKOVITS E. Atelier de fotografii artistice, — — de primul rang. — — ORADEA-MARE, Palatul Sas. Fotografii și portrete, reproducții după fotografiile vechi și noi în mărime naturală, expuneri de obiective speciale pentru interioruri, acatice, și lucrări în aquarel și olei artistic executate. Atelierul se află exclusiv numai în Palatul Sas

statului se predă numai ca un obiect de studiu obligator, cum era până la 1907 în școlile nemaghiare din Ungaria. f) Când limba străină e doar facultativă, ca în Elveția.

În capit. al doilea („Bilinguismul și politica”) se arată că guvernele de azi, când impun unui popor de altă limbă a se instrui în limba statului, urmăresc un scop politic, anume: asimilarea, desnaționalizarea aceluia popor. Autorul se întreabă dacă statul are drept să facă aceasta? Apoi răspunde, citând păreriile unui mare număr de filosofi și pedagogi, ca I. G. Fichte, W. Rein și Fr. Paulsen etc. că nu are drept, și dacă încearcă totuși să o facă, statul lucrează atunci în paguba sa: Statul nu este un scop în sine, ci un mijloc, menit a realiza fericirea cetățenilor. El e dator deci a promova libera dezvoltare a cetățenilor și n'are dreptul de a o împiedeca. Un stat, care forțază pe cetățenii săi a se instrui într-o limbă străină lor, își înstrăinează dela sine popoarele ce-l alcătuiesc, fără să-și poată ajunge ținta chimerică spre care tinde, anume: desnaționalizarea acelor popoare. Părinții n'au dragoste pentru școala în care copiii lor sânt siliți a învăța într-o limbă străină și nici copiii nu vin cu drag la o asemenea școală.

Învățătorul la rândul-i, luptă și el cu greutatea peste puterile sale. Suferă deci în școlile de felul acesta, atât părinții și școlarii, cât și învățătorul, fără să folosească cineva. În loc de centralizare în educație este mai bună descentralizarea, adică: a lăsa familiei, comunei și bisericii, neatins dreptul de a îngriji de educația copiilor, așa cum cred ele mai bine. Nu limba este singura și cea mai puternică legătură ce poate să unească pe cetățenii unui stat. Ei pot să vorbească diferite limbi și să țină totuși la patria lor, dacă ea le asigură o dezvoltare liberă. Probă despre aceasta ne oferă Elveția. Un popor nu poate să-și însușească bine elementele culturii, decât în limba sa maternă. Politica forțându-l a se instrui în altă limbă, răpește aceluia popor limba și cultura sa, fără să-i poată da în schimb nimic echivalent. Nu politica trebuie să dea tonul în chestiile de educație, ci pedagogia.

În capit. al treilea („Bilinguismul și pedagogia”) autorul arată numeroasele greșeli ale bilinguismului împotriva pedagogiei. Pedagogia cere: nu o singură școală pentru toate popoarele, ci fiecare popor să-și aibă școala potrivită firii sale. Școala nu trebuie să devolve pe om unilateral, să-i cultive, de ex., numai simțământul patriotic, ci să-i dea o educație deplină, cultivându-i de-o potrivă toate darurile sufletești. Bilinguismul, însă, face tocmai contrarul: vrea să niveleze, să formeze pe toți după același calapod, omorând în ei tot ce este particular și original. Popoarele lovite de nenorocirea bilinguismului nu pot privi decât cu grije la viitorul lor; pentru ele timpul cel mai prețios al tinereții, timpul învățării în școală, este pierdut cu totul. Limba e însăși viața, cultura și sufletul unui popor. A isgoni deci limba lui maternă din școala primară, este chiar moartea sufletească a aceluia popor. Unii indivizi pot și trebuie să învețe și câte o limbă străină; dar aceasta nu în școala primară, ci mai târziu, după ce s'au întărit în cunoașterea limbii materne. Nu e bine să învețe nimeni „a călări, înainte de-a ști să meargă în picioare” vorba lui Comenius. Un popor întreg n'are însă niciodată nevoie de o limbă străină; de aceea bilinguismul în școala poporană n'are nici o rațiune de a fi, și nu poate să aducă decât rău.

Unii zic că bilinguismul ar fi de folos, ajutând pe cetățenii să-și însușească o cultură mai înaltă. Aceasta este o eroare. Cultura și înțelepciunea nu sunt legate de cunoașterea unei limbi oare-care. „Nu devii mai înțelept, dacă știi să numești același lucru în trei limbi”, a zis Leibnitz.

Copilul ar trebui, după principiile pedagogiei, să-și trăiască primii ani în împărăția fantaziei și a basmelor copilărești; dar în școlile cu două limbi el este pus chiar dela început a învăța din greu, în loc de a trăi și a se întări trupește și sufletește. Este pus a învăța ceva ce pentru el n'are nici un interes, căci limba cea străină nu poate să-l atragă de fel. Pedagogia cere ca introducerea copiilor în istorie să se facă prin legendele istorice ale neamului lor; iar bilinguismul învață pe toți copiii unei țări legendele unui singur neam, ale celui stăpânitor. Bilinguismul produce între cetățeni și stat o răskoire nesfârșită care oprește în loc progresul. „Inter arma silent musae”.

În capitolul 4 („Bilinguismul în școala primară”) autorul cercetează mai amănunțit cum se practică și ce rezultate dă bilinguismul în școala poporană. În școlile cu două limbi se urmărește drept scop a învăța pe copii limba statului, așa cum ei și-au învățat limba lor maternă. E posibil aceasta?

La învățarea limbii materne, obiectul și cuvântul se contopesc, nu se pot despărți unul de altul. Dar după ce copilul a învățat numele obiectelor în limba maternă, cuvintele străine le învață doar ca niște forme goale, fără conținut; el nu e în stare să-și gândească în limba străină. De aceea, toată învățătura în școlile cu două limbi e ceva mecanic, lipsit de viață. Copiii, atât de vorbăreți din fire, devin în astfel de școli foarte tăcuți; cel mai bun învățător numai cu greu poate să scoată dela ei câte un răspuns. Spre a se ajunge mai bine scopul, prin unele părți învățătura limbii străine începe încă din grădiniile de copii. Copilul de 2-3 ani, care nu știe încă limba sa maternă, e pus a vorbi aici o limbă străină. Jocul, cântul, lucrul, socoteala, etc., toate aceste ocupațiuni menite a educa pe copil își pierd toată puterea educativă. De ex., cum să cânte copilul, din toată inima, un cântec, pe care nu-l simte, fiindcă nu-l înțelege?

Același lucru se petrece și în școala primară cu două limbi. Copiii învață, d. ex., la scris-citit, să scrie și să citească vorbe și propoziții, pe cari nu le înțeleg. Toată învățătura aceasta deci e lipsită de viață, până când copiii n'au ajuns să priceapă cele scrise și citite. Dar până atunci mintea lor a stat neocupată, și va fi greu și de aci încolo să se deprindă cu o cetire logică.

Spre a se grăbi ajungerea scopului, copiii pe alocurea sunt opriți de a vorbi în limba lor maternă atât în școală cât și în afară de școală. Din bibliotecile școlare sunt excluse cărțile scrise în limba maternă a școlarii. Dar toate sunt de geaba. Se obțin doar rezultate aparente. Copiii nu pot să ajungă a stăpâni o limbă pe care în afară de școală n'o aud, pe care ei n'o iubesc și de care nu simt trebuință. Școlile cu două limbi trebuie să slujească la doi stăpâni: statului, care vrea să-și impună limba sa, și susținătorilor școlii, cari țin să-și valorizeze drepturile lor naționale. De aici o veșnică nemulțămire și primejdie a intereselor adevărate ale școlii. Una din cerințele de competență ale pedagogiei este ca școala să aibă o programă unitară și neatârnată în aplicarea ei. Dar în școlile cu două limbi găsim o îndoită programă și o îndoită atârnată. (Va urma).

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,
Arad, vis-à-vis cu casa comitatului,
Palatul Fischer Eliz. Poarta II.
Consultații dela orele 8-12 a. m. și 3-6 d. n.

Sosirea scriitorilor români la Arad.

Primire triumfală pe tot parcursul drumului.

Arad, 29 Aprilie.

Solii mult iubiți ai culturii românești au sosit la Arad azi la orele 8 dimineata.

Pe tot parcursul drumului iei au fost așteptați de mulțimile însuflețite ale cărturarilor și țăranilor noștri.

Printr-o schimbare intervenită în ultima oră în itinerarul lor, scriitorii din România au sosit cu un tren mai curând decât fuseseră anunțați. Din pricina asta mulțimile cari așteptau la gări nu au putut vedea decât pe scriitorii din Ardeal cari veneau cu trenul anunțat, fără a avea prilejul să vadă și pe scriitorii din România. Cu toate acestea intenția bună poate fi socotită în cazul acesta drept faptă.

Cărturarii și țăranii noștri au dovedit că sunt pătrunși de dragostea și stima pe care o datorăm toți reprezentanților sufletului nostru însuși. Preoți veniți din mari depărtări, poporul adunat și rânduie în coruri cu fețe și haine de sărbătoare, cu cântece și imnuri au așteptat pe acei cari sunt cântăreții cei mai străbătători ai durerilor și bucuriilor noastre. Au fost două cete de cântăreți, poporul, mulțimea cea cu sufletele bune, simple și curate, și ceata mică și aleasă, a scriitorilor, lamura sufletească a poporului nostru.

Deși ei nu s'au putut vedea, sufletele lor s'au întâlnit, și s'au topit în sentimentul solidarității aceleiaș culturi, aceleiaș limbi și aceleiaș ideal cultural. Nu au fost două suflete ci unul singur, sufletul românesc în cele două faze: de-o parte sufletele complexe, subtile și rafinate ale celor mai înaintați spre cultura națională, de altă parte mulțimea simplă și curată, chinuită de sete acestui ideal, prigonită și apăsată pentru iubirea fără margini ce simte pentru el.

S'au întâlnit și s'au înțeles: acesta-i triumful cel mai mare, succesul venirii scriitorilor noștri la Arad. S'a realizat contactul sufletesc între deținătorii idealului culturii românești și între acei cari de veacuri suferă cel mai cumplit zbucium sufletesc, luptând pentru realizarea acestui ideal.

E un eveniment de mare importanță care nu va lipsi să fecondeze viața noastră națională.

Drumul triumfal.

Pe tot parcursul drumului trenul care era anunțat că aduce pe scriitorii, a fost așteptat la gară de lume românească. La Vinț, unde veneau dnii Octavian Goga și Ion Agârbiceanu dinspre Sibiu, au fost întâmpinați de poporul din Vinț în frunte cu unul din cei mai venerabili preoți ai Ardealului, părintele Man. Bătrîn cinstelnic cu plete albe și glasul tremurător de emoție, el a salutat pe dnii Goga și

Ocazie de cumpărat mobile!

Din cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai săzute mobila de Székely și Réti fabricanți de Marosvásárhely lipsă la: mobile în Piața Széchenyi-tér 47.

Oamenilor acreditabili se vând și pe lângă
= plătire în rate lunare fără nici o urcare de preț =

= Mare asortiment în trusouri pentru mirese. =
La cerere din provincie trimite bogatul catalog ilustrat.

Agârbiceanu, regretând — că nu poate vedea și pe scriitorii din țara-românească. O domnișoară a predat dlui Goga un frumos mănunchiu de flori de liliac.

D. Goga a mulțămît făgăduind că va comunica scriitorilor din București frumoasele sentimente ce s'au arătat pentru ei.

În Orăștie cărturarii au eșit întru întâmpinarea scriitorilor într'un lung șir de trăsurî. Erau față d-nele Moța, Dr. Erdeli, Vlad etc. dșoarele Cristea, Geni Branga, Zina Baicu, Barițiu Alma Moldovanu, Ileana Andrei, Belei, apoi dnii Lepădatu, părintele Moța, redactorul „Libertății“, Dr. Papiu, Cristea, Drăgănescu, Branga etc.

Ca un grațios semn de admirație au fost aduse o cunună cu inscripția *Librăria Națională Orăștie, omagiu scriitorilor români* și un buchet minunat cu o panglică tricoloră purtând inscripția *Foaia interesantă Orăștie, care prin voi trăiește*.

Domnii Goga și Agârbiceanu au fost salutați cu căldură și au mulțămît simpatiei ce li-s'a arătat. La Orăștie li-s'a asociat și dl Sebastian Bornemisa, tînărul conducător al Librăriei românești din acel oraș.

La Simeria s'a alăturat și dl Vasile C. Osavadă, apostolul cooperăției în Ardeal.

La Deva părintele Curea din localitate însoțit de părintele Roman și alt preot, amândoi din Zărând, veniseră să întâlnească și să vadă pe scriitori.

La Ilia dl Ion Maior un tînăr avocat și entuziast iubitor al literelor românești a sport societatea.

O primire deosebit de frumoasă a avut loc la gara din Soborșin. Trei bravi preoți, în frunte cu părintele *Ogneanu*, cu învățătorii din localitate și cu mult popor au venit să întâmpine pe scriitori.

Corul țăranilor a intonat *Pe-al nostru steag*, cântând frumos și disciplinat. Păr. *Ogneanu* a salutat pe scriitori cari au mulțămît cu căldură.

O scenă interesantă s'a petrecut aici. Unul dintre preoți avea ziarul mult onoratului comitet național în mână și arătând numărul cu pricina spuse că ei nu au putut să se supuie unei indicații atât de absurde, ci au venit să vadă pe scriitori, cu toată porunca strașnică a celor dela onoratul comitet. Insufletirea asta a mișcat adânc pe scriitorii noștri. Trenul păresea gara căud bravii Români din Soborșin cântau cu însufletire trimițând un ultim salut acelor cari se depărtau.

La gara *Maria-Radna*, mulțime mare de popor și intelectuali au eșit întru întâmpinare. Trenul a intrat în gară într'un bubuit de treascuri. Stând aici însă trenul numai un minut spre mai mare regret, dl Goga n'a putut să mulțumească acelora pe cari i-a adus dragostea față de scriitorii români.

Sosirea la Arad.

Cel dintâi grup de scriitori a sosit azi dimineață la orele 8, cu acceleratul dela Predeal. Scriitorii au fost întâmpinați la gară de membrii redacției noastre și de un mare număr de Români din Arad. Deși nu s'au rostit discursuri, o atmosferă de entuziasm, de simpatie și de respect pentru reprezentanții literaturii a dominat această întâlnire. D. Cincinat Pavelcu cu verva-i scânteietoare, Gârleanu cu graiul său dulce moldovenesc, simpaticul Dinu Ramură, toți erau în cea mai bună dispoziție. Oboselile călătoriei nu lăsase urme nici asupra domnilor D. Nanu, Corneliu Moldovanu, Victor Eftimiu și Alexandru Stamatiad, tineri simpatici, cu vorbă aleasă și cu acel aier inconștient de intelectualism și de ușoară ironie

subtilă care face ca convorbirile lor să aibă totdeauna un farmec particular.

Scriitorii au fost încartirăți în camerele reținute la otel și apoi au pornit în prima raită de recunoaștere prin oraș. Aradul cu largul său boulevard, cu șirurile sale de palate, cu străzile curate și asfaltate, cu via-i mișcare a făcut o impresie foarte simpatcă.

La orele 10^{1/2} dimineața scriitorii au făcut o vizită dlor Dr. Nic. Oncu și S. Raicu. Vizitând apoi palatul Tribunalului au luat masa la dl S. Bocu. A fost un prânz literar, cu discuții literare, cu vorbe de spirit și cu epigrame din nesecatele rezerve ale lui Cincinat. Toasturi scurte și bine *poantate* au încheiat masa la care a prezidat d-na Bocu și la care au luat parte și doi din bătrânii noștri cei mai tineri: dl Dr. Oncu și părintele R. Ciorogariu.

Dela masă societatea întreagă a plecat la gară întru întâmpinarea celui de al doilea grup. La orele patru au sosit d-nii Goga și Agârbiceanu.

Un mare număr de Români din Arad aștepta pe oaspeții noștri. Cu deosebire tineretul din Arad era foarte bine reprezentat. Gara era năpădită de lume românească. În fața gării mulțimea a izbucnit în sgomotoase strigăte de *Trăiască* la cari dl Goga a răspuns în scurte cuvinte de mulțămire. Un lung șir de trăsurî s'a pus în mișcare dela gară spre oraș. Străinii priveau mirați la acest convoi, nebănuind poate ce simbolizează pentru ei intrarea acestui pumn de oameni în orașul mare și străin.

Seara de cunoaștere.

În sala mică dela *Crucea Albă*, e o societate aleasă. În frunte șade Cincinat înconjurat de nelipsitu-i medii: cucoanele. Ceilalți scriitori șed învrîstați printre domni și doamne. Nu este un spectacol de toate zilele să vezi pe fruntașii noștri din Arad șezând împreună și povestind cu domnii Gârleanu, Dinu Ramură, Eftimiu, Nanu, Stamatiad și Moldovanu. Elemente atât de disparate, de heterogene se întâlnesc. Mentalități atât de deosebite se întâlnesc și se înțeleg totuș în aceeași simțire: dragostea de neam și de cultură românească.

Excelentul taraf de lăutari al lui Berki desăvârșește prin arii românești atmosfera vie, caldă animată și atât de românească a sării.

Deodată se face liniște și o atmosferă de seriozitate se impune. Dl Emil Gârleanu se ridică și dă cetire unei declarații în numele scriitorilor.

Publicăm la alt loc al ziarului nostru declarația scriitorilor. Ca explicație pentru geneza ei dăm următoarele lămuriri, pe cari le deținem dela scriitori.

Sosind la Arad, scriitorii din București au fost atinși în mod foarte penibil și dureros de agitația ziarului comitetului național, contra acestei manifestări a culturii românești care va fi Șezătoarea de mâine. În clipa întâie scriitorii luaseră hotărîrea de a renunța la Șezătoare și la orice altă manifestație.

În urma intervenției comitetului național cultura națională era să fim prin urmare lipsiți de un eveniment cultural de importanță istorică. Dacă „Tribuna“ ar fi urmat cu orice preț distrugerea autorității morale a comitetului național, de sigur ea ar fi stăruit pe lângă scriitorii români veniți la Arad ca să menție hotărîrea asta. Oricine s'ar fi convins câtă patimă mică stăpânește pe conducătorii noștri... Sentimentul ce ne călăuzește însă nu este ura contra comitetului, ci dragostea culturii românești și a răspândirii ei.

Pentru aceia s'au depus stăruinți pe lângă scriitorii noștri ca să renunțe la noua lor hotărîre.

În urma acestor insistențe scriitorii au hotărît să facă declarația citită de d. Gârleanu. Citirea ei a fost primită cu aplauze. Nu se poate tăgădui cu toate acestea că ea a lăsat un sentiment de jenă penibilă. Nu știm dacă acei cărora sentimentul acesta se adresa, aveau aceeași senzație.

Din străinătate.

Criza din partidul tînăr-turc. Se știe în partidul tînăr-turc s'au ivit neînțelegeri urma propunerilor unui grup disident de modificare programul partidului. După multe discuții, conferința partidului „Uniune și progres“ a primit modificările propuse, cari vor deveni definitive numai după ce vor fi ratificate de comitetul central dela Salonik.

Iată cele zece puncte cari rezumă modificările propuse:

1. Deputații nu vor putea să se ocupe de afaceri, ori alte afaceri, cu scop de a trage profit;
2. Deputații nu pot primi posturi în guvern;
3. Deputații nu vor putea accepta s'uaie cabinet, fără a fi susținuți, cu vot secret, de majoritatea a două din trei părți a membrilor scriși pe listele partidului;
4. Deputații se vor supune scrupulos și vor veghea la menținerea principiului de independență a ministerelor;
5. Ei vor continua eforturile lor pentru a menține concordia între rasele de imperiu, pentru dezvoltarea comerțului, agriculturii, industriei, instrucțiunii publice, după trebuința patriei;
6. Deputații vor veghea la dezvoltarea civilizației occidentale în țară, totodată păstrind obiceiurile naționale și religioase;
7. Ei vor salvarda și continua tradițiile imperiului otoman în limitele Constituției;
8. Vor fi elaborate regulamente cu privire la numirea și revocarea funcționarilor guvernului;
9. Se vor aduce modificări câtorva articole din Constituție relativ la drepturile sacre ale Tronului și Kalifului, de a stabili armonia între cele trei autorități în Stat: Suveranul puterea legislativă și cea executivă;
10. Partidul se va opune tendințelor și acțiunilor asociațiilor secrete.

Revoluția din Albania. Din Cetinje se anunță: Nouă din șefii cei mai de seamă ai Graci, Hoti, Kastrati și Skreli, cari se află în Muntenegru, au adresat sultanului următoarea telegramă din Podgorița:

„Goniți prin foc și sabie dela căminurile noastre în țară străină, noi supuși credincioși ai Majestății Tale, venim în această zi ferocă să ne prosternăm la picioarele Tale și să invocăm grația, iertarea și bunătatea Ta părintească, pentruca să ne primești din nou printre nenumărații tăi supuși fericiți, pentruca să putem împreună cu dâșii să rugăm pe Dumnezeu pentru scumpa ta sănătate și pentru gloria coroanei Tale. Vina noastră este mare, dar elențușă Ta sa ne și mai mare încă. Primește-ne ca pocăiți în Statele Tale unde vom fi totdeauna supuși credincioși.

O petiție analoagă a fost adresată de șefii ortodoxi ai emigraților din Kari-Berane.

Se semnalează că trupele turcești au distrus la 19 Aprilie întăririle răsvrătiților dela lângă Mihtepe în jurul localității Gusinie.

Răsvrătiții au fost bătuți, punctul strategic Mihtepe a fost ocupat.

Vărosmajor-Sanatorium și Hydrotherapie

26 odăi aranjate cel mai modern;

Supraveghiere medicală continuă (constantă). —

Telefon 88—99. Birou-central, stabiliment medical

Budapesta, B-dul Ferencz-körut 29.

Consultațiuni dela orele 8—9 a. m. 3—5 p. m.

Director-șef: Dr. A. Cozmutza.

INFORMAȚII.

ARAD, 29 Aprilie n. 1911.

Din cauza repaosului de muncă decretat de organizațiile muncitorilor pentru ziua de 1 Mai, numărul următor al „Tribunei“ va apărea numai Marți noaptea, la orele obișnuite.

Concursul de poezie latină. Ziua de Duminică a fost aleasă pentru darea rezultatului concursului de poezie latină, publicat acum câteva timp de Primăria Romei. Ceremonia a avut loc dimineața în Capitoliu. Comisiunea concursului era prezidată de Guido Baccelli. S'au primit mai bine de o sută de poezii. Comisiunea a găsit că nici una nu merită premiul întâi, de oarece nu îmbrățișau toată istoria Romei, cum fusese prevăzut în programul concursului. S'a acordat însă premiul al doilea poemului Hymnus in Romam. (Imn Romei) în care în o sută de hexametre se slăvește întemeierea Urbei și soarta ei măreață.

Poemul premiat avea ca motto: «Numine Divae», și nu da nici o indicație despre numele autorului. Totuși, membrii comisiunii socotesc că poezia premiată e opera poetului Giovanni Pascoli. Un ziar de seamă publică traducerea italienească Hymnus in Romam.

Sunt în adevăr imagini și versuri admirabile în acest imn. Traducem și noi câteva la întâmplare:
...Pe tine într'o zi barbarul

Te sfășie, te nimici, te 'ncinse cu ghirlande de flacări.
Din foc mai curată, pri sabie mai înaltă renăscuși.

Ce învoială are moartea cu tine?

După atâtea uăce'uri, după uitările vremelnice,
Și dureri năpraznice în incendii necurmate, —
Tu, de-asupra cenușei și a ruinelor fumegânde.

Repoziții sublimă, învingând moartea:

Popoarelor te-arați minunată în floarea tineretii tale,
Asemenea zeiței Palas, cu armuri lucitoare apărută
Și încinsă cu spada: ridici cu dreapta în sus
Peste lumea întreagă, făclia eternă, o Roma!

— O școală militară de aviațiune în România. Din București ni-se scrie: Luni 18 c. va începe să funcționeze la aerodromul dela Chitila școala militară de aviațiune, înființată de ministerul român de războiu. Cum vedem, de zionismul aviațiunii se prezintă cu multe surprize.

S'au urmat tratative între ministerul de războiu și direcțiunea aerodromului asupra acestei chestiuni și rezultatele acestor tratative sunt dintre cele mai îmbucurătoare.

Cursurile vor urma în fiecare dimineață sub conducerea unui pilot al școlii tranceze de aviațiune militară din Camp-de-Châlons. Ofițerii vor face mai întâi exerciții de bicicletă, motocicletă și automobil spre a se deprinde cu conducerea acestor fel de vehicule, experiența de până acum dovedind că cei mai buni piloți aerieni au fost altădată bicicliști, motocicliști și șoferi de automobile.

După amiază vor urma zborurile, pe cari ofițerii le vor executa mai întâi ca pasageri. Ofițerii elevi ai școlii de pilotaj vor face apoi studii asupra diferitelor tipuri de aeroplane, învățând și mecanismul și în parte al fiecărui tip de aeroplan, cum și utilitatea și importanța pieselor ce alcătuiesc.

— Un pedagog care-și înțelege misiunea. Directorul școlii din Estergom prinzând pe nește elevi din cursul superior că citesc o foaie umoristică în ora de gimnastică, i-a chemat la sine și i-a luat în palme, până i-a năucit de cap. Știrea despre brutalitatea pedagogului a revoltat adânc pe locuitorii orașului, iar în ședința de ieri a congregației a fost adusă pe tapet și această rușinoasă întâmplare. La vorbirea interlocutorului Dr. Zwilniger care a înfierat fără cruțare volnicia directorului, pu-

blicul a început să huiduie și să manifesteze. Când tristul erou al zilei — fiind față — a vrut să ia cuvântul să se apere, manifestația a luat proporții uriașe, așa că numai după un restimp de câteva minute a putut să vorbească recunoscând că de fapt a pălmit pe elevii din chestiune. S'a ordonat o anchetă sub conducerea primarului și după toate probabilitățile directorul va fi amovat din post.

— Advocat român în Teregova. Primum următorul avis: Am onoare a vă aduce la cunoștință, că mi-am deschis cancelaria avocațială în Teregova. Cu stimă: Dr. *Gheorghe Dragu*, avocat.

— Murășul amenință cu revărsare. În urma ploilor bogate ce au căzut la munte zilele din urmă, apele Murășului amenință să se reverse. După cum se dă știre suprefectului din Târgul-Murășului, satele din susul Reghinului sânt primejdite cu dinadinsul. Încă în primăvară se ceruse armatei ajutor și-au fost transportate la fața locului mai multe batalioane cu muniții și materii explozibile ca să rupă valul de apărare. La marginea satului Orosfalău însă valul a rămas neatins și din cauza aceasta peste o mie de plute sau oprit la stăvilare. Mulțimea plutei împedecă scurgerea apei și astfel Murășul s'a revărsat din alvie. Pentru a preveni vre-o primejdie mai serioasă, dela comitat s'au cerut mai multe trupe de pioneri cari s'au pus de zor la înlăturarea obstacolelor.

— Explozie într'o farmacie. Într'o farmacie din Paris un fotograf a cumpărat mai multe substanțe chimice necesare fotografiei. Când să-și ieie lucrurile, din nebăgare de seamă le-a amestecat pe toate una cu alta și rezultatul a fost că ingredientele chimice au explodat și nenorocitul fotograf a fost rupt în bucăți.

Explozia a fost atât de puternică, încât a distrus întreg aranjamentul localului. Afară de aceasta doi dintre oamenii de serviciu ai farmaciei au fost răniți.

— Nenorocirea unui student. Un băiat dela un liceu din Budapesta după isprăvirea cursului, când profesorul se pregătea tocmai să plece a fost apucat de nebunie. Din fericire s'a purtat destul de liniștit până s'a trimis după un medic, care luându-l cu sine, sub pretext că merg la plimbare l-a internat la un sanator. Băiatul suferea de multă vreme de o boală nervoasă în grad mare și se vede că aceasta a izbucnit acum cu toată furia.

— Ca'astrofa unui tren. Din Germania vine știrea unei îngrozitoare catastrofe de tren întâmplată alaltăieri pe aproape de Klagenfurt. Nenorocirea s'a întâmplat pe o linie din Rodenbachthal pe când un tren de marfă plecat din Lednitz urca spre munte. La jumătatea drumului șiragul de vagoane s'a rupt în două și o parte a trenului a luat-o în goană nebună la vale. Din cauza drumului prăpăstios frânele vagoanelor nu mai funcționau și la o cotitură patrușprezece vagoane au sărit de pe linie străduindu-se să scape. Trei oameni și mai mulți oameni de serviciu au suferit leziuni mortale. Linia a fost distrusă în mai multe locuri și circulația nu poate fi susținută decât cu mare anevoie și dese întreruperi. În cursul anchetei făcute s'a constatat că vina nenorocirii nu cade asupra nici unui funcționar, deoarece a fost provocată nu din neglijență ei de povara prea mare pentru un drum de munte.

— Pungași sub masca cinstei. În magazia gării Hyères care e proprietatea Căilor ferate Mediterane, de o vreme încoaci se țineau lanț incendiile și fiindcă nu era chip să dea de urma criminalilor cari puneau focul,

societatea a chemat pe unul dintre cei mai ingenioși agenți ai serviciului de siguranță din Paris, fiind de credință neștrămutată că numai cineva dintre impiegtii gării poate fi răufăcătorul. Pentru a nu atrage atenția personalului, agentul înainte de sosire a fost numit oficiant al gării și îndată cea intrat în slujbă s'a pus la pândă. M'a trebuit să aștepte multă vreme, căci a venit într'o noapte șeful gării și după ce a furat o bună parte dintre lucrurile depuse în magazie, i-a dat foc. Agentul a înștiințat imediat poliția, dar șeful prinsese de veste că a fost descoperit și s'a baricadat în casă așteptând sergenții poliției cu arma încărcată, gata să tragă asupra lor, așa că nu era chip de a pune mâna pe el cu pielea curată. Agentul șiret însă s'a înțeles cu sergenții și a intrat pe din dos la șeful de gară, spunându-i să se coboare în grădiniță căci acolo eșirea e liberă. Când șeful a trecut pragul porții, agentul a sărit asupra lui și l'a legat fedeleș, pe urmă l'a predat sergenților cari pândeau în umbra gardului.

Acum zace la pușcările unde-ș așteaptă răsplata pentru credința în serviciu.

— Consfătuirea naționaliștilor-democrați. Din București ni-se scrie: Joi seara naționaliștii-democrați din Capitală, au ținut o consfătuire în sala Transilvania, spre a se lua măsuri pentru înființarea unei Case de adunare a naționaliștilor-democrați din Capitală.

În urma discuțiunilor urmate, s'a hotărât să se închirieze în centru un local pentru acest scop, la care va fi alipită și biblioteca pentru popor. De-asemena pe la părțile marginase ale Capitalei se vor înființa în diferitele cartiere, biblioteci peporale sub numele de „Case de cetit pentru popor“, la care se vor ține și șezători și prelegeri populare.

Pentru acest scop cei de feță s'au înscris cu diferite sume de bani. S'a mai hotărât să se ție săptămâna viitoare o altă consfătuire, care va fi vestită la timp.

— Un monstru aerian. De trei ani de când se lucrează la edificarea unui dirigeabil al marinei engleze, care după schimbări și modificări esențiale zilele acestea a fost dat gata. Dirigeabilul e de dimensiuni serioase și are o lungime de 511 urme față de 50 urme lățime. Construcția lui pare a aduce ceva cu misticismul basmelor, dar până acum nu se știe nimic despre felul cum a fost edificat. Scheletul și gondola e din aluminiu, iar învălitoarea dintr'o pânză de mătăsă, care prin țesătura specială e impenetrabilă pentru gloanțe, având totodată și o însușire specială făcându-l, cu ajutorul unui fluture manevrabil, să-și piardă culoarea și astfel poate rămâne ascuns celui mai iscoditor ochi al vrăjmașului. Tot printr'o însușire particulară își ia culoarea albăstrie a cerului, contopindu-se complet cu aerul ce-l împresoară, fiind astfel cu totul scutit de orice primejdie.

— În dirijabil monstru. Ministerul de marină din Londra a comandat un balon dirijabil monstru, care va avea o lungime de 155 metri și o lățime de 15.

Nacela și întreaga armatură a aeronatului va fi construită din aluminiu.

Invelișul balonului va fi confectionat dintr'o mătase captușită cu o foaie subțire dintr'o compoziție metalică astfel ca să poată rezista gloanțelor.

x Anunț de modă! Chestia noiei mode a ajuns iar pe tapet cu începerea primăverii, și toate doamnele se nizuiesc ca să se îmbrace după ultima modă. Atragem deci atențiunea on. public, ca să privească

— Premiul mai de multeori. —

BOROLINUL

leacul miraculos de casă alui

— — — Dr. Borovszky — — —

se vinde deja și în comitatul nostru. — Efectul și puterea acestui mijloc de casă este neîntrecut la bronhită, boale de nervi și musculare, dureri de cap și dinți precum și la toate boalele obvenite din răceală, ca reumă, podagră, ischias, dureri în oase, aprinderi musculare și amortire, în fine la dejerături și la încetarea rănilor provenite din arsuri. — Desinfector și mijloc excelent pentru scutirea corpului. Preparatorii: Dr. Borovszky R. medic și Borovszky K., Budapest, II, Főutca No 77c. Se capătă în sticle de 1.20, 2.— și 2.50 cor. În Arad la farmaciile Földes Kelemen, Kárpáti János, Vojtek și Weisz și la farmacia Őrs Rezső în Pâncota

depozitul bogat asortat al marelui prăvălii de modă **Kunscht József**, Timișoara, Centru, str. Merczy, unde sunt deja sosite cele mai noi articole de modă, cari se vând cu prețuri moderate. Firma, în urma serviciului prompt și echitabil câștigându-și încrederea publicului, este demnă de sprijinul solicitat cumpărătorilor.

Dr. VICTOR GRAUR.

Medic universal, medic școlar calificat, profesor de igienă.

Institut de dantistică.

Arad, Andrassy-tér Nr. 22. — Etajul
În fața palatului administrativ (comitatului)

ECONOMIE.

II. Cooperativele pentru valorizarea vinului.

A două grupă mai importantă de cooperative productive o formează tovarășii pentru valorizarea vinului.

Scopul acestor cooperative este îmbunătățirea stării financiare a vierilor, printr-o valorare mai avantajoasă a vinului, cumpărarea în comun a uneliilor necesare pentru lucrarea viilor, instruirea vierilor asupra influențelor stricicioase și combaterea acestora în cultura viilor, precum și perfecționarea îngrijirii vinului, după progresele științei de azi.

Negustorii și comisionarii de vinuri, legați la olaltă în cele mai multe locuri în trusturi, folosindu-se de neorientarea asupra prețului și mai ales de sărăcia micilor producători; ajung să fixeze, pe lângă toată calitatea inescapabilă, niște prețuri la vin cari de multe ori pun în compănă rentabilitatea acestui ram de producție. Ba în unele țări, unde controlul statului e slab, vinurile falsificate au ajuns să ia o răspândire îngrijitoare, care toată se desvoltă pe spinarea vierilor.

Având de a suporta și concurența vinurilor străine, producătorii de vinuri dintr-un cerc oarecare, s'au grupat pentru apărarea intereselor lor cooperative, cari în vremea din urmă au luat o răspândire vrednică de atențiune. În Germania din producțiunea anuală de 120 milioane mărci, 50% să valorează de cooperative.

Aceste tovarășii cumpără producția de struguri dela membrii lor, care o preface prin întocmiri speciale în vin. Când vinul a ajuns format pentru vânzare și transport, tovarășia publică un anunț prin gazete, unde fixează o zi de licitare, la care iau parte de regulă comisionarii, negustorii de vinuri sau alți cumpărători. Astfel de zile de licitare (Weinprobe) pot fi mai multe pe an, depinde de preț și producțiune.

În unele locuri strugurii se plătesc după prețul ce-l au în timpul culesului, în alte locuri mai ales la membrii tovarășiei se dă un preț mai mic la cumpărarea strugurilor, iar după încheierea anului din venit să împarte dividende de furnizare, ca la lăptării. Când însă concurența negustorilor de vinuri e mare, aceasta din urmă e cu greu de adus la îndeplinire.

Experiențele ce să fac cu acest fel de cooperative, au să se lupte, chiar în țările cu un sistem cooperativ mai dezvoltat, cu multe neajunsuri.

Cauzele acestor nesuccese sânt a se căuta parte în greutățile ce se întâmpină la vânzarea vinului, parte în concurența vinurilor străine, a capitalului prea mare băgat în instalațiuni și a micului capital ce rămâne pentru negoț, sau în fixarea unui preț prea mare pentru struguri. Dar mai ales în conducerea greșită a acestor fel de întreprinderi.

Pentru ca desfacerea vinului să fie mai ușoară, cooperativele au înființat centrale pentru mijlocirea vânzării, cari au în sânul lor un inspector pentru controlul pivvișlor.

Înainte de toate însă, înființarea acestor fel de cooperative, trebuie sprijinită numai acolo unde se găsesc în mare măsură condițiile de prosperare și unde conducerea ei stă în mâna unui om, care are nu numai cunoștințe temeinice, privitor

la îngrijirea vinului, ci și cunoștințele comerciale.

Regulamente privitoare la conducerea acestor cooperative sunt necesare, însă nu pot cuprinde totdeauna tot și de multe ori întreaga afacere depinde de capacitatea și onestitatea conducătorului. De aceea nu putem fixa regulile în această privință, recomandăm, ca în fruntea acestor fel de întreprinderi să se angajeze numai puteri probate, cărora să li-se dea o mai mare libertate în afaceri și să nu facă, cum e obicei, economie la plata ce e legată de o astfel de conducere.

BIBLIOGRAFII.

Citiți *Justiția* de **Maurice Maeterlinck**, traducere de **Elena Farago**.

Maeterlinck e foarte puțin cunoscut la noi, și încă numai ca autor al celebrei drame „Monna Vanna”. Celelalte lucrări poetice ale lui și în deosebi scrierile-i de filosofie ne sânt prea puțin cunoscute.

Talentata noastră poetă, d-na Elena Farago, o admiratoare a distinsului scriitor francez, publică în No. 573 al Bibliotecii pentru Toți una din lucrările acestuia de filosofie, „Justiția”. Pentru cugetarea subtilă a lui Maeterlinck, pentru minunatul amestec de poezie și de umanitarism din acest imn adresat Dreptății, era greu să se găsească o interpretă mai potrivită de cât d-na Elena Farago, care în traducerea sa a pus nu numai o adâncă pătrundere a originalului, dar și multă dragoste pentru lucrarea talmăcită. Prețul 30 bani.

Se află de vânzare la mai toate librăriile din țară. Catalogul complet al „Bibliotecii pentru Toți” a se cere la Librăria Editoare Leon Alcalay, București.

*
Cărți mai nou apărute din „Biblioteca pentru toți” a 30 fil. + 5 fil. porto postal.

617—618 Popescu N. D. *Fata dela Cozia*.
619 Roussenard. Zece mii de ani într'un bloc de ghiță.

620 Regnard. *Legatarul universal*.
621 Sudermann. *Ioan Botezătorul*, tragedie.
622 Demetriad Mircea. *Renegatul*.
623 Wagner Rich. *Lohengrin*, trad. în versuri.
624 Moliere. *Violențele lui Scapin*, comedie.
625 Caravau Virgil. *Snoave*.
626 Speranța Th. *Anecdote Marinare*.
627 Chendi Il. *Portrete literare*.
628 Wagner Rich. *Olandezul Zburător*.
629 Dostoiewsky. *Nuvele*. Trad. de B. Marian.
630 Codreanu Mib. *Din când în când*, (poezii).
631 Leon Dr. *Generația spontană și Darwinismul*.
632—633 Wundt. *Hipnotism și sugestii*.
634—639 Daudet Alph. Jack. *Roman*, trad. de Haralamb G. Leca.
640—643 Maupassant Guy. *Bel-Ami*. Trad. de G. Pereiteanu.

644—645 Sacher Masoch. *Hadaska*. (Roman).
646 Ivela. *Povestiri muzicale*.
647—650 Ispirescu. *Basmele Românilor*.
651 Moliere. *Tartuffe*, piesă tradusă în versuri.
652—653 Anestin V. *În lumea spiritelor. Istoria manifestărilor spiritiste*.

654—655 Shakespeare. *Regele Lear*, tragedie.
C. Bertolazzi: „Zile de sărbătoare”, comedie în 3 acte. Prețul 40 bani. (+5 bani porto).

C. Moldovanu: „Cetatea Soarelui”. Poezii. Prețul 2 cor. (+ 20 bani porto).

S. Masoch: „Creditorii”, novelă. Prețul 30 bani. + 5 bani porto.

Chateaubriand: „Atala”. Prețul 30 bani. (+ 5 bani porto).

Sadoveanu: „Soimii”, roman. Ed. III-a a 2 cor. (+20 fileri porto).

Victor Eftimiu. *Fără suflet*. Nuvele și schițe a 30 fileri plus 5 fileri porto.

Apostol D. *Culea*. Învățământul despre natură. În școala primară a cor. 3.50 plus 30 fil. porto.

Lacrimi, Adio și declamări funebreale. Manual pentru preoți, învățători, cantori și pentru tot omul care dorește a cunoaște valoarea acestei lumi trecătoare, de Aron Boca din Velcheriu. Ed. II. revăzută și îndreptată a 70 fileri plus 5 fileri porto.

C. Rădulescu Motru. În zilele noastre de anarhie. Scrisori către tineri a 15 fil. plus porto.

H. Stahl. București ce se duc. Cu 95 ilustrațiuni originale a cor. 2.50 plus 20 fil. porto

Ioan Adam. Vorbe de clacă. Cor. 1.25 plus porto.

Bucura Dumbravă: „Haiducul”, ediția tradusă de Teodor Nica a 2 cor + 20 fil. porto.

Sofocle. Oedip la Colona. Traducere din ceece de M. Jorgulescu. Cu o prefață de N. Iorgulescu a 75 fileri plus 5 fil. porto.

La librăria „Tribunei” se află de vânzare: neile pe 12 luni, în 12 volume, legate în piele, copcii, toate 12 volume 172 cor.

Dicționare

Dicționar român-german de Sab. Pop. Barciua Ed. IV-a îndreptată. 1910. broș. 6 cor. 40 fileri + 30 fileri porto).

Dicționar german-român de Sab. Pop. Barciua Acelas legat 8 cor. (+ 30 fileri porto).

Ediția III-a a 8 cor. (+ 30 fileri porto).

Acelas legat 10 cor. (+ 30 fileri porto).

La „Librăria Tribunei” se află de vânzare: Ion Cocârla-Leandru: *Jalea Satelor*. Poez. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
„Tribuna” institut tipografic, Nichin și

MOBILE

din cauza schimbării localului
se vând cu prețuri

ieftine

în fabrica de mobile al

REISZ

Oradea-mare-Nagyvárad
dela 1 Mai în Rákoczi-ut 14.

Dr. B. BASIOTA medic
specialist în morburile femeiești.
Cluj-Kolozsvár, Str. Ferenc József No 6.
Consultațiuni între orele 8—10 a. m. 3—5 p. m.

CREDIT

pe ipotecă, pe schimb
și pentru oficianți mij-
locește mai avantajos:

Herzog Sándor
Arad, Str. Weitzer János 15.

— Telefon No 376. —

Prospect de fondare

Știm cu toții, că poporul nostru este un popor agricol, care se ocupă mai ales cu prăsiile de vite, și așa avuții săi sunt vitele. Din ele se hrănește se îmbracă, se plătește de biruri, așa necondiționat trebuie să ne izbească gândul, aici trebuie pusă pîrghia, aici este lipsă de ajutor și întărirea lui.

De aceea noi subscrișii fondatori, pornind cu îndul curat de a face un bine neprețuit popului agricol, ne-am hotărît, ca să formăm o societate pe acții pentru asigurarea vitelor, pe timp determinat, care prin asigurarea proprietarilor de vite, pe lângă reciprocitate, în contra pagubelor pot obveni zilnic să serviască și pentru înaintea economiei, a prăsierei și valorizării de vite, și a produselor lor, se servească pentru înepțarea, nobilitarea soiului de vite, pentru apărarea vitelor de boale, ca astfel îngrijind și păzind aurul cel mare și neprețuit ce-l are poporul în ele sale să-l întărim economic și mai tare, și să facem să-și câștige încredere în sine.

Asigurarea vitelor țaranului este binefacerea cea mai mare, ce se poate aduce, nu numai sințraticilor, ci poporului înțreg, un dar mai mare țaranului nostru nu este, decât când îl poate asigura cineva, că pentru o taxă minimală, ca și dacă i-se îmbolnăvește vita, îi dai ajutor medical, medicină, oltuit gratuit, ba la caz dacă pică vita — ca să-l scapi de mizerie, de la pa de lemn — îi dai și un ajutor de 70—80% la suma cât a valorat vita picată.

Dat la Oravița-montană, 20 Martie 1911.

FUNDATORII:

<i>Dr. Petru Cornean,</i> advocat în Oravița.	<i>Dr. Gheorghe Vodă,</i> advocat în Oravița.	<i>Simeon Vișan,</i> proprietar și comerc. în Oravița.	<i>Dr. Ioan Nedelcu,</i> advocat în Oravița.
<i>Simeon Popa,</i> proprietar în Ticvanul-mare.	<i>Vasile Iorgovan,</i> proprietar în Ticvanul-mare.	<i>Petru Stoica,</i> directorul »Sentinei» în Satul-nou.	<i>Er. Mihai Grosșianu,</i> advocat în Oravița.
<i>Avram Corcea,</i> proprietar și proprietar în Coștei.	<i>Ioan Epure,</i> directorul »Plugarului» în Cacova.	<i>Dr. Liviu Cigăreanu,</i> advocat în Oravița.	<i>Gheorghe Jianu,</i> pensionar în Oravița.
<i>Traian Lința,</i> inv. pens. în Cacova.		<i>Dr. Nicolae Hubianu,</i> advocat în Oravița.	

La *Dr. Aurel Ciutu*, medic practic român *Graz, Jakomini gasse 63* se primesc imaidată **3 tineri români, sau 3 cocotă române** din familie bună, cari voiesc studieze sau să petreacă în Graz în cuintă cu întreținere deplină. Prețul de persoană lunar 90 Cor. Pianu e la dispoziție. Pentru informațiuni mai detaliate servește medicul *Dr. Ciutu*.

ANUNȚ.

Cu începerc dela 15 Maiu 1911 caut un **CANDIDAT de ADVOCAT** român cu practică, pe lângă condițiuni favorabile. Notez că mai am încă un candidat. **Dr. Ilarie Hoadrea, adv. Zernești (comitat. Făgăraș).**

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete!

E trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupesti sunt atrofiate și cari în urma ușurinței din tinerețe și prin deprinderi rele și-au sdruncinat sistemul nervos și puterea spirituală. **E timpul suprem ca acești stări îngrozitoare să se pună capăt.** Trebuie să fie cineva care să dea tinerimei deslușiri binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală — trebuie să fie cineva cărui oamenii să-și încredințeze fără teamă, fără sfială și cu încredere necazurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste necazuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiințos, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există, atunci apoi va înceta existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al **Dr.-ului PALOCZ, medic de spital, specialist (Budapesta IV. Muzeum Körut 13. unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile trupesti ale bolnavului se curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eliberează de materiile de boală, chinurile sufletești i-se liniștesc.**

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice **dr. PALOCZ** vindecă deja de ani de zile repede și radical cu **metodul său propriu de vindecare**, chiar și cazurile cele mai negleșite, ranele sifilice boalele de țevă, bășică, nervi și șira spinării, începuturile de confuzie a minții, urmările onaniei și ale sifilisului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămurile, boalele de sânge, de piele și toate boalele organelor sexuale femeiești. **Pentru femei e sală de așteptare separată și esire separată.** În ceea ce privește cura, depărtarea nu este pedică, căci dacă cineva, din orice cauză, n'ar putea veni în persoană, atunci i-se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se înlătura numai marca de răspuns). **Limba română se vorbește perfect.** După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimite ficărui. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Duminea până la 12 ore a. m.)

Tratament și cu serumul Ehrlich 606.
Adresa: **Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist în Budapesta, dela 1 Noemvre IV., Muzeum-körut 13.**

ANUNȚ.

La proprietarul **Ioan Popescu în Magyarád se află de vânzare în cvant mare și mic:**

vin vechiu și nou de Măderat.

Leon Tolstoi.

5

RĂZBOIU ȘI PACE.

Trad. de **A. C. Corbul.**

(Urmare).

Bătrina damă se numea prințesa Drubetzko și făcea parte dintre cele dintâi familii ale Rusiei; dar, că și retrasă din lume de mulți ani, ea își pierduse și relațiile de odinioară. Venise la Petersburg să se dăruie pentru fiul ei autorizația de a intra la gardă numai în speranța de a-l întâlni pe prințul Vasile se și ea la serata d-soarei Scherer. Chipul ei, mai mult frumos, exprima o vie nemulțămire, dar nu timp de o clipită; ea surise din nou și strinse și tare brațul prințului Vasile.

— Ascultă-mă, prințul meu, nu ți-am cerut nici o nimie, nu-ți voi cere nici odată ceva și nici odată nu invocat prietenia ce te unea cu tatăl meu. Dar în numele lui Dumnezeu, fă aceasta pentru fiul și vei fi binefăcătorul nostru, adăogă ea repede. nu te supăra, ci făgăduiește-mi! Fii bun, ca odă, urmă ea silindu-se să zâmbească, în vreme ce i-se umplură de lacrimi.

Papa! o să întârziem, rosti prințesa Elena care ta la ușă întorcând spre tatăl ei încântătoru-i

terea e în lumea asta un capital pe care trebuie să-și menajeze. Prințul Vasile știa aceasta mai ca ori cine; de ar fi intervenit pentru toți aceia e adresau lui, nu și-ar mai fi putut face propriile ebururi. De aceea nu uza decât foarte rar de în- a lui personală. Dar rugămintea arzătoare a prin- Drubetzko trezi o remușcare ușoară în inima

lui. Ea nu spusese decât adevărul: era drept că tatălui ei datora prințul Vasile cei dintâi pași în cariera lui. El mai băgase de seamă că dansa era din acele femei, din acele mame mai ales, ce nu se lăsau până nu-și atingeau scopul: gata de a reînoui la fiecare moment scenele și recriminațiunile lor. Considerația din urmă îl hotărî.

— Scumpă Ana Mikhailovna, zise el cu vocea plicisită și cu obiceiuita-i familiaritate, mi-e aproape imposibil să fac ceea ce-mi ceri: cu toate acestea voi încerca ca să-ți dovedesc afecțiunea și respectul ce-l păstrez memoriei tatălui d-tale. Fiul d-tale va trece la gardă, îți dau cuvântul meu! Ești mulțămită?

— Scumpe prietene, ești binefăcătorul meu! Mă așteptam la bunătatea asta din parte-ți. Un cuvânt... adăogă ea, văzându-l gata de plecare. Odată ce va fi la gardă... și ea se opri încurcată... d-ta care ești în raporturi atât de bune cu Kutuzow, să-l recomanzi și pe Boris al meu, nu e așa?, ca să-l faci aghiotantului lui? Așa voi fi liniștită și nici odată nu voi...

Prințul Vasile surise:

— Asta nu-ți pot făgădui. De când a fost numit Kutuzow general șef, e covârșit de cereri. El însuși m'a asigurat că toate doamnele din Moscova îi propun să facă aghiotanți din fiii lor.

— Nu, nu, făgăduiește-mi, binefăcătorul meu, făgăduiește-mi, că nu te las să plec.

— Papa! repetă cu aceeași voce frumoasa Elena, o să întârziem.

— Ei bine, la revedere; vezi că nu pot...

— Așadar mâne vei vorbi împăratului?

— Cu siguranță, cât despre Kutuzow, nu făgăduiesc nimic.

— Vasile al meu! făcu Ana Mikhailovna, însoțindu-l cu un zâmbet de cochetă pe buze, și uitând că

zâmbetul acesta, zâmbetul ei de odinioară, nu se mai potrivea de loc cu fața ei vestedă. Dar ea nu se mai gândea la vristă ci întrebuinta toate resursele ei de femeie. Abea dispăru însă prințul și chipul ei luă o expresiune rece și atentă. Se întoarse în salon, unde vicontele își urma povestirea, și și dete osteneala să asculte cu băgare de seamă, așteptând, de vreme ce și făcuse treaba, un moment favorabil să se eclipseze.

— Dar ce-mi veți spune de această din urmă comedie a miruirii din Milan? întrebă d-soara Scherer — și de populațiunea din Genova și Lucca care vine să prezinte lui Bonaparte urările ei? Parcă-l văd pe dl Bonaparte stând pe tron și luând în primire urările popoarelor. E adorabil! Nu, îmi vine să inebunesc! Ai crede că lumea și-a pierdut mințile.

Prințul Andrei zâmbi privind la Anna Pavlovna.

— Dumnezeu mi-a dat-o, vai de acel ce o va atinge, rosti el.

Cuvintele acestea le pronunțase Bonaparte așezându-și coroana pe cap.

— Se spune că era foarte frumos când a rostit aceste cuvinte, urmă el, repetându-le în italianește: „Die mi la dona, guai a chi la toca!”

— Sper, zise Ana Pavlovna, că aceasta va fi picătura de apă care va face să se reverse vasul. Într'adevăr, suveranii nu mai pot suferi acest om, care este pentru toți o vesnică amenințare.

— Suveranii! Nu vorbesc de Rusia, spuse vicontele cu glasul trist și plin de politeță, suveranii, doamnă? ce au făcut ei pentru Ludovic XVIII, pentru regina, pentru Madame Elisabeth? Nimic, urmă el animându-se, și, credeți-mă, ei sânt pedepsiți că au tradat cauza Burbonilor. Suveranii? Dar ei trimit ambasadori să-l complimenteze pe Usurpator... Și după aceea scoase o exclamație de dispreț, se întoarse pe scaun.

(Va urma).

Noutăți senzaționale și elegante

în magazinul de modă pentru dame:

JOSIF KUNST

Timișoara-centru, Strada Merczy. Asortiment bogat! Prețuri miraculoase, ieftine și solide

NICOLIN - Timișoara -
(Centru).
str. Takarékpenztár 4.

== Articole de coafură specială. ==

Chignone, bucle, împletituri, turbane, plete, transformații, peruce, bandouri.

Specialități de parfumerie, garnituri pentru curățitul mânilor, noutăți de piepteni, orno și antrepozite pentru păr.

Mare depozit în articole de toaletă, ape de păr, pudră.

Primul salon pentru frizat, conservarea, ondularea, spălarea, colorarea și curățirea părului și a mânilor din Ungaria de sud.

Comande prin poștă se efectuează prompt. Prețuri curent gratis și franco.

Prima băcanie
: din Oradea-Mare. :

Mihai Petroviciu

= ș'a transmutat =

prăvălia de coloniale

și delicateșe

în edificiul „Bazár”
strada principală (Rákoczi-ut No 2) lângă prăvălia lui Huzella M.

Fabricația cea mai bună de

PIELI

și de tălpi, fabricația proprie de par de sus a ghetelor, în asortimentul mai mare, cu toată scumpetea se găsește cu prețurile cele mai ieftine în magazinul de peie al lui

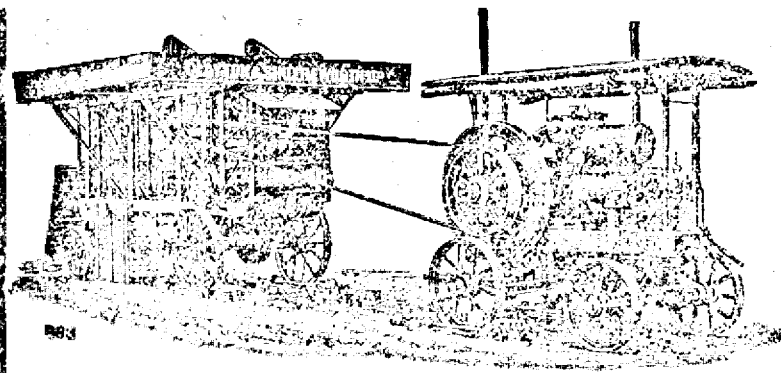
Gyöngy Sándor

BUDAPEST III., Tavasz-ut.

Distins cu diploma de recunoștință în anul 1904.

Catalogul ilustrat a prețurilor gratis

Mare depozit
în CLUJ.
Inspecția inginerului gratuit.

Agentura fabricii de mașini agricole:
Clayton & Suttleworth Ltd.

Motoare cu olei brut.
Tulumbe cu motor cu gaz.
Motoare cu benzină
Oleiuri de uns.

Anteprișa agricolă comercială ardeleană
Br. Oliver Osztián & comp.
Cluj (Kolozsvár), Ferenc József-ut Nr. 31.
Telegramadr.: Coloniale Kolozsvár. Telefon interurbau No. 934.

Articole de specialitate.

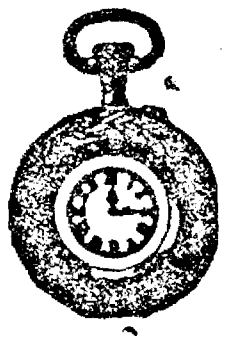
Cereți prospecturi.

Illustrate
 u vederi din Arad, peisaguri,
 pasteluri și motive românești
 se pot căpăta
 a „**Librăria Tribunei**“.

M. Schromm
 mehanic
 Brașov—Brassó
 Hosszú-utca No. 27.

Recomandă în atențiunea onor. public
 din loc și jur
marele său atelier mehanic
 aranjat în Brașov, Hosszú utca 27, unde
 se efectuează tot-felul de lucrări atingă-
 toare în această branșă, precum:
mașini de cusut, biciclete,
gramofoane și apaducte,
 pe lângă prețurile cele mai convenabile
 și execuție solidă și punctuală.

ȘLEPÁK A.
 ciosornicar, aurar și giuvaergiu
 Marosvásárhely, Széchenyi-tér No 43

Mare depozit de tot-felul de oroloage
 de buzunar, de părete, atârătoare
 precum și tot-felul de giuvaergicale de
 aur și argint. Reparări de oroloage și
 giuvaergicale se efectuează prompt. Giuvaere
 vechi de aur și argint le schimb sau le
 cumpăr cu cel mai mare preț de zi.

LUCZA JÓZSEF

atelier chimic p. curățitul hainelor
 Szeged, Laudon-u. 9.

PRIMEȘTE:
 vopsirea și curățirea hainelor
 bărbătești femeiești de copii și pre-
 oșești, postav, de mobile, haine
 de doliu etc. Mai departe primește
 curățirea penelor de pat,
 cu mașina prin ce își redobândesc
 culoarea albă și uscățimea originală
 și vor fi scutite de praf. Comandele
 din provincie se efectuează imediat.

CANARINI

■ Cele mai fru-
 moase cântărețe
 moderne ce cântă
 ziua și la lumină. Cântăreață tină 4, 5 fl.
 de 1 an 5, 6, 8, 10 fl. Renumitele cana-
 rine Seifert și verzi dela 10 fl. în sus.

Onătoare 1, 2, 3 și 4 fl.,
 după soiul. Catalog de
 prețuri despre papagal,
 pasări transmarine măi-
 muțe și câini de soiul se
 capătă înainte trimițând 20 fil. Pentru
 ajungerea comenzilor la loc în viață se
 garantează. — Comandele se pot face la

DIÓSZEGHY és Társa,
 Oradea-mare-Nagyvárad.

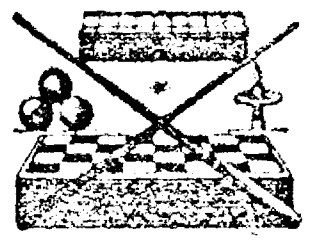
Cea mai mare prăvălie de animale din Ungaria.

Krämer Károly

strungar
 Făgăraș, Apaffy-utca Nr. 2.

Primește spre efectuire și reparare toate lu-
 crurile ce aparțin acestei branșe, și reco-
 mandă neguțătorilor dopuri pentru buți, în
 orice mărime, pregătite din material excelent.

Ține în depozit în abundență mare toffelul de
 articlii pentru fumători, gherghefuri pen-
 tru lucrul de -
 mână etc. etc.

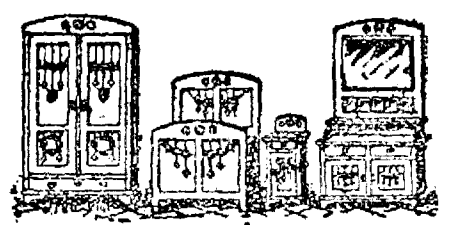

Comandele din
 provincie se exe-
 cută prompt și cu
 cea mai mare pun-
 tualitate.

Obiectecte ad-
 mirabile.

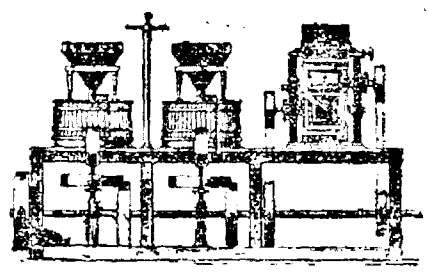
Schuster Ferencz

măsar pentru zidiri și mobile în
 Temesvár-Erzsébetváros, Korona-u. 18.

Execută după planuri proprii sau străine
mobile

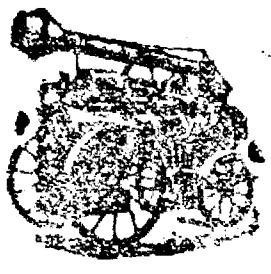
pentru dormitoare, prânzitoare și sa-
 loane precum și aranjamente pentru
 cancelarii și prăvălii cu prețuri moderate.

KÁLNAI S.

fabrică de motoare și turnătorie de fier
 în Murăș-Oșorhei Marosvásárhely

Ofere
 motoare cu benzin și olei brut, locomobile motoare absorbitoare
 de gazuri. Mașini motoare cu benzin automobile
 pentru arat și îmblății. Primește toffelul de montări pentru mașini,
 mașini cu aburi, stabilimente industriale și încălzirea cu
 aburi, precum și executarea a toffelul de aliaje de fier și metale
montarea deplină a morilor
 precum și reparări în branșa aceasta.
 Garanță deplină, serviciu prompt, prețuri ieftine.

Nici o casă românească
 să nu lipsească!

Doctorul de casă sau
DICTIONARUL SĂNĂTĂȚII.
 Impedobit cu 315 chipuri și vorbind despre:
 Strictura și funcțiunile organului omului, Medicina uzuală
 și de urgență, Tot-felul de boale, Accidente, Otrăviri,
 Asfixii, Epidemii, Contagiuni, Microbi, Nevroze, Ipnotizm,
 Medicamente, Plante medicinale, Pansamente, Igiena gene-
 rală, Alimente și băuturi, Locuințe, Îmbrăcăminte, Igiena
 preventivă, Igiena etăților și prof., orașelor și satelor, Ape mi-
 nerale, Idroterapie, Băi, Electricitate, Exercițiu, Gimnastică.
 De Doctorul V. Bianu,
 medic primar al spitalului I. C. Brătianu din Buzău. Comandor al
 ordinului «Coroana României». Medic major în rezervă.
 Prețul 14 Coroane. + (Porto postal 80 fileri.)
 Se poate căpăta la Librăria Tribunei, Arad.

Maison Schuster
salon de modă
 franceză și engleză pentru dame
 Cluj-Kolozsvár, Uni6-u. 12. etajul 1.
 Recomandă în atențiunea on. public din loc și pro-
 vință salonul de modă pentru dame transpus din Paris la
 cererea publică aci, aranjat cu cele mai bune puteri de lucru.
 Referindu-mă la cei 15 ani de experiență din străinătate sunt
 în poziție, ca să îndeplinesc chiar și cele mai fine dorinți ale
 onoratului public, deoarece în salonul meu am adus lucrători
 tot din Paris și astfel on. public poate să-mi cerceteze mo-
 delele cele mai noi expuse în salonul meu și procurate
 din cea mai renumită casă din Paris, Pavuîn-Creed și Drecol
 și rog on. public să mă onoreze și sprijinească cu comande.

„IANER“ cremă neunsuroasă.

Cel mai nou product igienic pentru curățirea și înfrumusețarea feței. — Înlătură petele galbene, bubele pricinuite de înfierbânteli, sgrăbunțe și alte necurătenii de piele. Crema aceasta ziua se poate folosi mult mai cu succes. 1 teglă 1 coroană.

„Ianer“ pudră. E non plus ultra pudref. Bună la baluri, saloane și de zilnic folos, care acoperă încreșturile și e cu totul nestricăcioasă în culorile: roza, albă și cremă 1 cutie 1 coroană.

„Ianer“ săpun 1 bucată 60 fileri.

„Ianer“ pastă pentru dinți 1 doză, 1 cor.

„Ianer“ apă pentru gură Bună pentru dinții scorburoși și gingiile burețoși, contra mirosului greu de gură. 1 sticlă cor. 160; jumătate sticlă, 80 fileri.

„Ianer“ esență pentru păr Excelentă pentru înlăturarea mătrelei și contra căderii părului 1 sticlă, 1 cor. 30 fileri.

„Ianer“ pomadă pentru creșterea părului. 1 teglă 2 coroane.

„Ianer“ vâpseală pentru păr pentru a colora în negru, brunet ori în blond părul sur și cărunț. Nereușita colorii e exchisă. La comande să se noteze că părul încărunțit în ce culoare să se vâpsească (negru brunet). Un carton 4 coroane

„I a n e r“ apă care face părul blond Pentru a vâpsi în timp scurt, în băl, auriu, părul blond, roșu, chlar și brunet ori negru. 1 sticlă 4 cor.

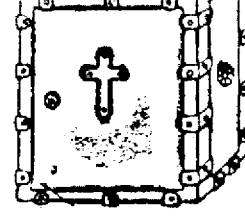
Discretă și zilnică expediție cu poșta. — Telefon 476. Pentru înconjurarea contrafacțiilor numai „Preparatele lui Rudolf Ianer“ leșite din farmacia sa ca valoare și se pot căpăta la

Farmacia „Maria ajutătoare“ alui Rudolf Ianer, Temesvár, Gyárváros F6-ut 70.

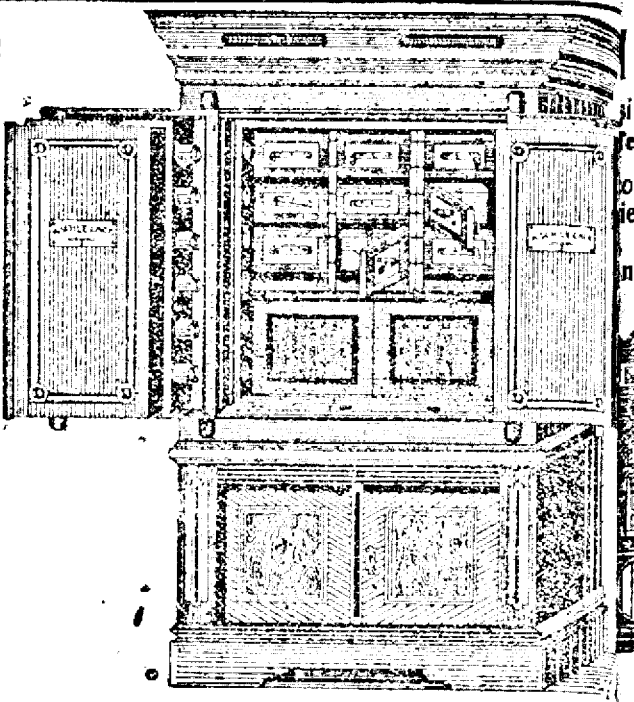
A. SCHLEZACK fabrică de casse pentru bani și tresoare în

Sibiu-Nagyszeben, Lederer-g. 2.

Fabrică casse cu sertare din scyllolith și asbest incombustibile, recunoscute de cele mai bune. Sertare și casse panțerate sigur din antogen și thermit, camere panțerate, casse pentru acte, casele, prese pentru copiat, lacăte de siguranță, etc.

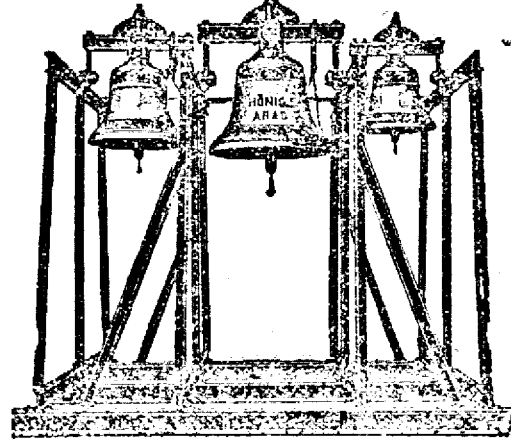
Referindu-vă la ziarul nostru vi-se trimite prețuri curente gratuit și porto fr. Fabricare din materialul cel mai bun.

Frideric Mönig turnătorie, fabrică clopote și metal, jată pe motor de v

Arad, Strada Rákoczi No 11—28. — Fondat în anul 18

Premiat în anul 1890 cu cea mai mare medalie de

Cu garanție de mai mulți ani și pe lângă ea favorabile condiții de plătire — recomandă clopote cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au av că față de orice alte clopote la turnarea unui și acc tare și cu sunet adânc — se face o economie de 20 la greutatea metalului. Recomandă totodată clopote ce se pot învârti și postamente de fer, prin a căror buințare, clopotele se pot scuti de crepat chiar și ce mari clopote se pot trage fără să se clatine turnul mandă apoi transformarea clopotelor vechi în corof fer, ce se poate învârti cum și turnarea din nou a telor vechi sau schimbarea lor cu clopote noi pe o suprasolvire neînsemnată. Clopote mici avem tot la dispoziție Liste de prețuri și cu ilustrațiuni la se trimite gratuit și porto franco.

KLINGE ANTAL

pictor bisericesc și de icoane sfinte în Nagyvárad, Szent János-u. 11.

Pregătește gratis tot felul de planuri pentru iconostase și plafoane bisericesti.

Ține în depozit cruci mari pentru drumuri de țară și duleie.

Birou de informații!!

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincă, m'am hotărât să deschid în Budapesta un

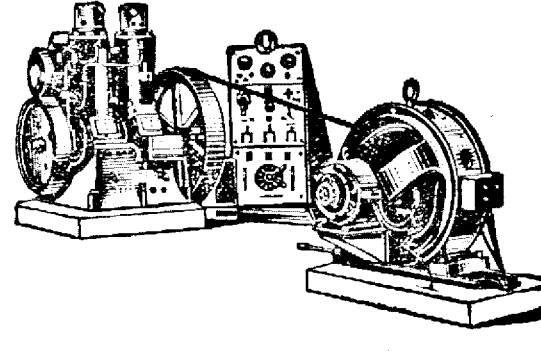
Birou de informații și Agentură românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în restimp de 2—3 zile, ori-și-cui resolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit. Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbesc în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvire favorabilă. Fac totfelul de mijlociri comerciale și comande. Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate.

La aviz aștept la gară. L. OLARIU, Budapest, Lajos-u. 141. III 19.

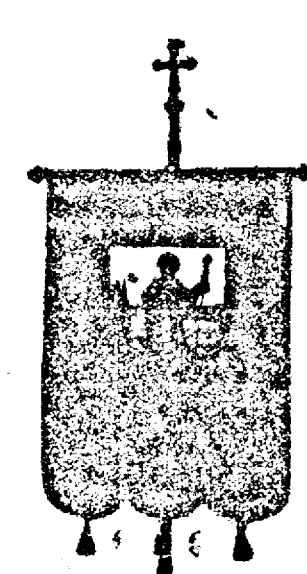
UZINĂ ASORTATĂ CU INSTALAȚII ELECTRICE COMPLETE

Pentru mori, fabrici, ferme, etc.

Motoare de olei brut SWIDERSKI Motoare de München ptu benzina, gaz și gaz condensat Mașini electrice M. S. W. Pompe centrifugale și turbine. Auspicile inginerilor și preliminarile de spe pune bucuros la dispoziție.

„ELEKTRA“ soc. pe acții pentru edificarea uzinelor electrice Budapest, VI., Gyár-u. 11/L. Telefon 84—

Dipl. de onoare Lovrin 1902 Medalia de aur Timișoara

SZUBOTHA SANDOR

pregătitor de odăjdii și adjuturi bisericesti Intemeiat la 1888 Telefon pentru comit. și araz

Liferantul excel. Sale episcop Dessewffy din Cenad.

TIMIȘOARA-CETATE

în colțul străzii Lonovics și Jenő főherceg, vis-à-vis de hotelul „Hungar

Recomandă magazinul său bogat în atențunea binevotoare atât a țimei cât și a acelor, cari voace să cumpere pentru bisericl capele, sau societăți de înmormântare

odăjdii, steaguri, cruci, statue

- sau altfel de adjusturi bisericesti -

tot astfel marele său asortiment pentru materiale — necesare la formarea adjustărilor bisericesti. —

Pentru liferările mele fan răspunderea. — Servesc bucuros cu catalog ilustrat. —

LER JOZSEF fabrică de dulapuri
ghiață de brevetate.
Sediu: Budapesta, VII., Nagydófa-u. 22 (colțul Weselényi)
Telefon 12-83.

Amplă dulapuri de ghiță scutite prin lege, cea mai bună
pentru răcirea berei, apei, untului, cărnii pentru trebuințe gos-
tini și rezervoare de înghețată, instalații pentru bolte și
condatoare. CATALOG ilustrat despre articolele anunțate
mai sus și despre răcitoarele pentru carne și
bucate, recitoare cu aer condensat pentru bere,
la cerere se trimit gratuit și porto franco.

Unical proprietar:

STILLER JÓZSEF,

Budapesta, VII., Nagydófa-utca 22 și 25.
Dela 1 August începând în Kazinczi-utca 6 B.

Pentru a preveni eventuale greșeli, atrag
atenția on. clienți, că fabrica mea de dulapuri de
ghiață, există de 36 de ani și să nu fie confun-
dată cu alte fabrici de aceasta bransă, dar de dată
mai nouă. Cu stimă: Stiller József.

cel mai mare depozit de cuptoare de olane

MICHAIL WAGNER

fabricant de cuptoare și olar,
Besztercze, Ungargasse 12.

Recomandă cuptoare de olane, căminuri,
cuptoare pentru bucătărij; fabricație proprie,
pelângă prețuri moderate, modele simple până
la cele mai complicate în culori variate și mo-
derne.

Totfelul de reparaturi și prefaceri se efeptu-
esc cu prețuri convenabile.

Comande pentru băi de vană și căptușirea
păreților se fac deasemenea din asortimentul
depozitului.

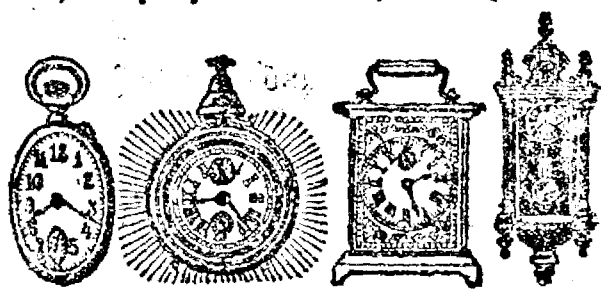
Karl G. Sadler ciasonnicar
și optician
Bestercze, Spital-gasse 23.
(lângă „Hotel Sahling“).

Magazin de:
lasornice de buzunar

din aur argint și din nickel.

de părete, deșteptătoare și cu pendul.

de argint,
de fier și
de w. —
tot felul
brânșă
se efeptu-
esc la pre-
țuri moder-
ate.

Construcții de mori.

Efeptuește

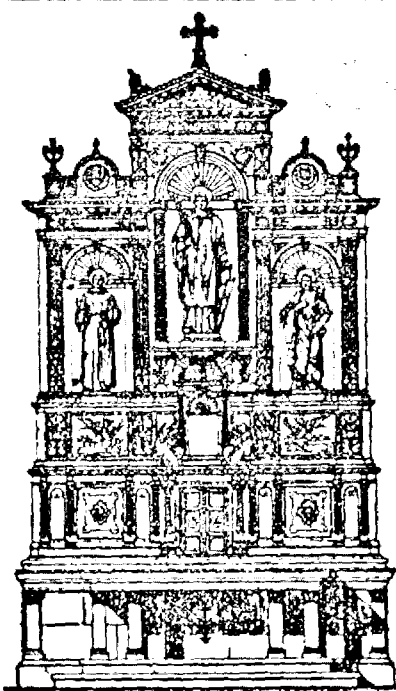
MAȘINI DE MAȘINI MAYER, SOC. ACT.

Budapest V., Váci-körut 61.

Mașini pentru mori și instalații
complete de mori sunt cele mai
perfecte! Site, scaune, pentru
săli, mașini pentru curățirea
grâului și mașini pentru despo-
ziat de orice sistem și mărime.

Construcții de mori.

Construcții de mori.

Szeifert János

sculptor,

Arad, Magyar-utca 29.

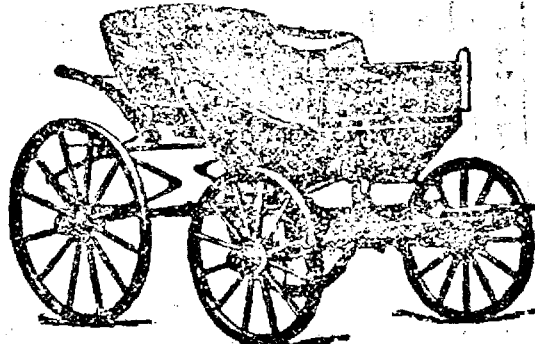
Pregătește totfelul de lucrări
din acest ram, ca iconostase,
amvoane, aranjamente pentru
biserici și salon, totfelul de
sculpturi pentru tâmplari. Re-
paraturi se efeptuiesc prompt;
comandele din provincie se e-
xecută grabnic. — Pentru a-
casta solicit binevoitorul spri-
jin al publicului

Cu stimă: Szeifert János.

MAJOROS JÓZSEF

fabricant de trăsuri

Lugoș, Str. Andrei Nr. 5.

Magazin permanent
de trăsuri noi și
— prefăcute. —

Reparaturi și ori-ce
lucrări din ramul
acesta se efeptuiesc
repede și prompt.

Lucru bun, serviciu
solid și conștințios

In atenția proprietarilor de pământ!

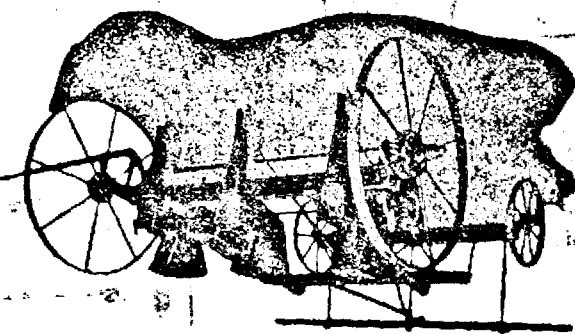
Recomandăm în atenția on. proprietari de pământ, patenta
mașină de sămănat porumb

(cucuruz), cea mai nouă și cea mai bună calitate dintre mașinile
existente. Prețul 150 cor. bucata. Vindem și pelângă o favo-
rabilă plătire în rate. Cataloge trimitem gratuit.

Cu stimă:

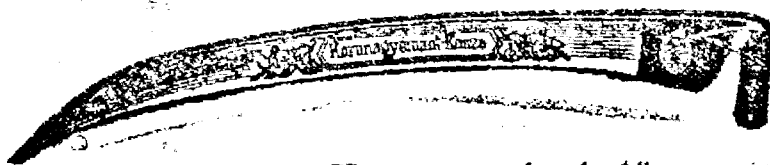
Frații Burza

fierărie în Arad,
Boros Béni-tér 1.

Să ne credeți

că este în interesul D-voastră,
dacă comandați — — coasa „Koronagyémánt”

Cu coasa „Koronagyémánt”

bătută odată se poate cosi ziua întreagă și deoarece e făcută din oțel-dia-
mant, coase rele sau mel nu se găsește între ele. Pentru trănicia fiecărei
bucți garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm. La comanda de 10 buc.
Prețul: 1 buc. 1-80 1-90 2- 2-20 2-40 2-60 cor. una se dă rabat. —
Comandele se pot face prin trimiț. banilor înainte sau pe lângă rambursă la

Lengyel Testvérek magazin de coase
Koronagyémánt”
Kaposvár, Fő-utca 22 T.

Cancelarie administrativă și birou de informațiuni în Budapesta.

Procur și dau informațiuni în toate afacerile procesuale, extraprocusuale, administrative și comerciale, mijlocește împrumuturi personale, ipotecare și amortizaționale ieftin și în scurt timp; mijlocește cumpărări, vânzări, exarendări de bunuri, mașini motoare și alte rechisite economice; finanțez parcelări de moșii, exoperez ajutoare de stat pentru preoți, învățători, școale și pentru cumpărare de izlaze și pășuni; efeptuiesc totfelul de comande comerciale eventual și la bursă prompt, pe lângă taxe moderate și anticipația pentru corespondență.

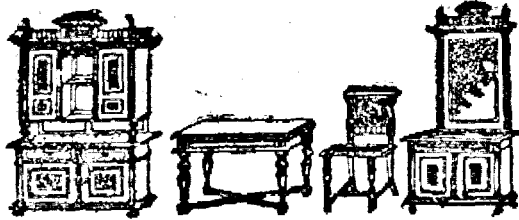
Dr. Constantin Manea,
advocat diplomat

VIII., Aggteleki-u. 10., I. 7. Telefon 171-27.

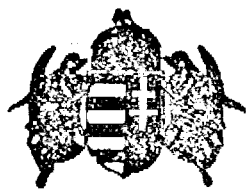
MAGAZIN DE MOBILE

Joan Réthi

simplar artistic pentru edificii și mobile, în Sibiu — N.-szeben, Elisabetg. 20.

Primesc ori-ce lucrări pentru aranjamente de școale, biserici, magazine, birouri și locuințe, deasemenea pentru clădiri, lucrări în cel mai modern stil, pe lângă livrare promptă prețuri moderate și din material uscat. Desemne și proiecte fac grabnic și gratuit.

Premiat cu medalia sea mare la exp. milenară din Bpest a 1896.

Turnătoria de clopote. — Fabrica de scaune de fer pentru clopote, a lui ANTONIU NOVOTNY — TIMIȘOARA — FABRIC.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel scutite de crepare. Sunt recomandate **CLOPOTELE GĂURITE** de dânsul în-te cu deosebire ventate și pre-niate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibraire mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi ou ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. Prețuri-courante ilustrate gratis.

Motoare șvedeze

pentru olei brut!

(Brevetul lui Hirsch Frank, Stockholm)

în poziție orizontală și verticală.

Mașini motorice ieftine și sigure, se pot instala oriunde.

Motoare sistem Diesel.

Motoare cu gaz.

Motoare
cu benzină,
în cea mai bună execuție!
Execuție promptă.

Surányi Victor

inginer tehnic diplomat,
fabricant de mașini agricole
Bpest, V., Alkotmány-u. 12.

Cereți catalog.

Nu mai sunt dureri de stomac!

A KAKUKFU KESERU

HASZNÁLATA

Mijlocul de casă patentat — IARBA CUCULUI AMARĂ după o folosință de câteva zile încetează cu totul lipsa de apetit, vomarea, nervositatea de stomac, diarea și ori-ce durere de stomac —

Prețul unei sticle mici 80 fil., sticlă mare 2 cor.

Szentgályi Dániel, farmacist, Gödöllő.

Să vă păziți de imitații! Veritabile sunt numai când pe dop și pe acoperiș e patenta »elix fumar. off.«

SCULPTOR

și PIETRAR.

SZATMÁRI KŐIPARGYÁR

— HARKANYI EDE —
sculptor și pietrar în
— SZATMÁR-NÉMETI. —

Lucrări: Sculptură și monumente, altare amvoane, grilaje, bazine, statuete, rugi, cruci, pietre pentru mormini, etc. etc.

Clasa arhitectonică: Canouri, mauzolee, poduri, — — scări balustrade, pavagii ș. a. — —

Clasa de morărit. Pietre de moară franceze, rijniți — — pentru sămânță și sare, tocile etc. — —

Numai lucrări de gust și execuție specială, pe lângă — — prețurile cele mai convenabile. — —

Se fac gratuit desenuri, rezervându-se dreptul de proprietate. — Vă rog să fiți atenți la firmă. —

Magazie de articlii pentru biserici și preoți.

GEORGE JANGOVICI

ARAD,
Forray-utca Nrul 2.

Aduc la cunoștința onoratului public că au sosit

noutățile de primăvară

în stofe, mătăsuri, delainuri, zetyruri, cretoane, batisturi și multe alte articole cari nu se pot toate înșira.

Cea mai bogată magazie în articlii pentru sfintele biserici și preoți

Ciorapi împlețiți în temniță.

Postavuri de reverenzi, brîuri preoțești, roșii, vânate și :: negre. ::

Fabrica de tâmplărie instalată cu putere de mașini a lui Rudolf Gy. Brassai

Orăștie (Szászváros) Str. Spitalului 10. (Casa proprie)

Se recomandă pentru furnizarea oricăror lucrări de tâmplărie (mășerie) pentru clădiri, atât în loc cât și în provincie. La comandă se pregătesc în orice stil și calitate, **mobile** pentru camere de locuit, **birouri**, instalații pentru băcării, farmacii, mobilieri pentru biserici și școli, din lemn bun și uscat, pelângă prețuri convenabile. Planuri și modele se trimit gratuit. Comandele se execută prompt și conștiințios.

Să nu se ia nime

după reclamele sgomotoase și înainte de ce și-ar cumpăra ghetele de trebință să cerceteze magazinul de

Încălțăminte pentru bărbați femei și copii

Asociației călțunilor din Arad (Gzipészek term. szövetezete)

Szabadság-tér No. 14, unde să găsească ghetă lacrate de mătăsii și caiele din localitate pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Cu deosebită atenție:

Iustin Olariu,
conducătorul asociației.

Pentru 16 Cor.

Cele mai noi ceasornice **Electro-Gold**, remontoir de buzunar pentru bărbați renumite în toată lumea, sunt ceasornicele **Norwich, Wacht & Co.**

Singurele ceasornice splendide, galvanizate, cu aur 14 carate ce fiecare prețuiește la **100 Cor.** În realitate costă acesta provăzut cu capac cu arc împodobit cu bogate gravuri de mână, mecanism Anker, absolută garanție a durabilității a galvanizării cu aur 14 carate deosebit garanție pe 5 ani numai **16 Cor.** Un lanț elegant potrivit ceasului **6-50 Cor.** Expediază contra ramburs. Neconvenind se restituie banii.

Deposit Central Rudbakin
Wien, Weis III Weisgärbarlande 58.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietri monumentale.

Gerstenbrein Tamás és Társa

sculptori și măestrii pietrari.

Atelierul central al magazinei: Cluj—Kolozsvar, Dézsma-u. 21.

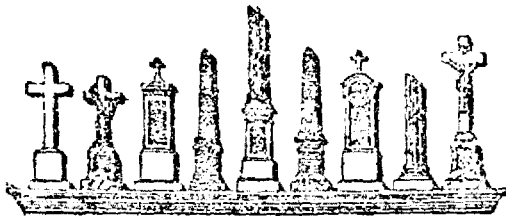
Magazin de pietri monumentale, fabricate proprii din marmoră, labrador, granit, sienit etc.

Biroul central:

Sibiu—Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

Filiale:

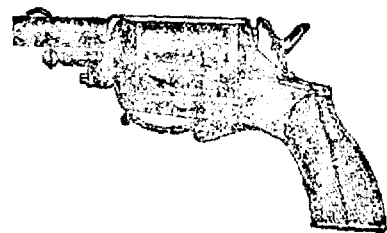
Déva și Nagyvárad.

A. SZÁNTÓ

armurar, optician și fabricant de cumpene

Besztercze, Strada Spitalului

Pregătește totfelul de arme, pistoale, revolvere, apoi cumpene deci și centimale după ultimul sistem de legalizare pelângă prețuri ieftine și execuție plăcută.

Primește deasemenea repararea, pre lângă garanție și prețuri ieftine, a mașinelor de cusut și de scris, a bicicletelor și cumpenelor.

Țin în depozit totfelul de arme, revolvere, cumpene, greutate și a. de permanentă.

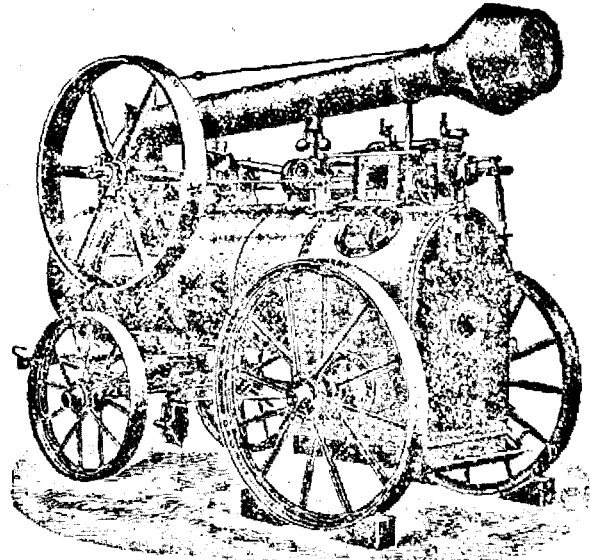
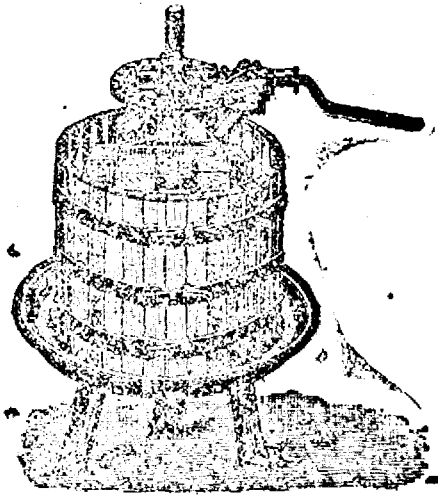
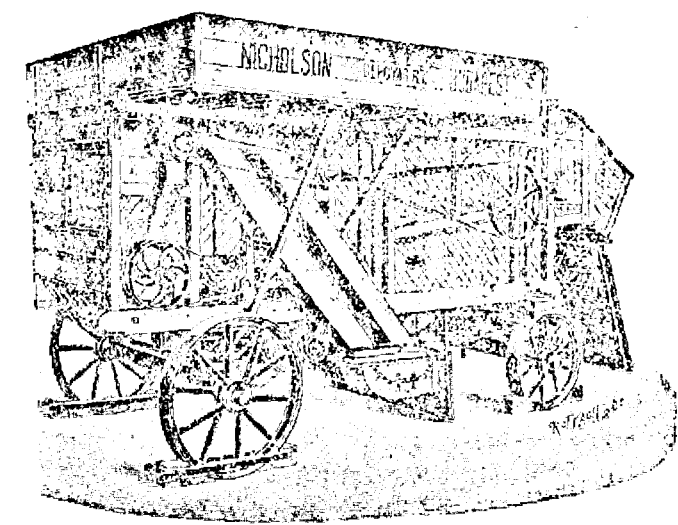
Frații Burza

Nr. telefonului 601.

Cea mai mare firmă românească din Ungaria.

Arad, Piața Boros Béni-tér 1. Casa proprie

comandă magazinul lor bogat asortat de **ferării, arme și mașini agricole** cu prețurile cele mai moderate și cu platire în rate.

armături pentru trierată și cu prospecte pentru mori servim bucuroși, eventual pentru primirea lucrurilor acestora și facerea conștientă mergem la fața locului pe speșele noastre. Mare asortiment de osii Steier și originale Winter. — Catalog trimitem gratuit.

BANCĂ GENERALĂ DE ASIGURARE MUTUALĂ
„TRANSSYLVANIA“

SIBIU, Strada Cisnădiei 1—5 în casele proprii.

Acceptează asigurări asupra vieții omului în cele mai variate combinațiuni, pe lângă premii solide și în condiții culante. Se recomandă ca deosebit de avantajoasă încheierea unei asigurări pe caz de moarte și cu termen fix după cel mai nou tarif introdus tariful X c, la care este garantată o scădere de 3% a premiilor anuale. De pildă:

O persoană în etate de 25 ani asigură suma de K. 10000.— după acest tarif plătită imediat după moartea ei, cel mai târziu însă după 30 de ani. În cursul celor cinci anii primi premiul la aceasta asigurare va face K. 36520. De aci încolo însă premiul scade cu 3% anual, astfel:

după anul 5-lea cu $5 \times 3\% = 15\%$.

” ” 6 ” ” $6 \times 3\% = 18\%$.

” ” 15 ” ” $15 \times 3\% = 45\%$.

” ” 25 ” ” $25 \times 3\% = 75\%$, și așa mai departe.

Va să zică persoana asigurată va plăti în anul al 26-lea numai un pătrar din premiul cu care începe; în al 27-lea an și mai puțin etc.! — Aceste reduceri nu atârnă de profitul curat referitor, ci cum s'a amintit mai sus, sunt garantate prin bancă! Intreg premiul prestat face în urmă acestor reduceri chiar și după o durată de 30 de ani a asigurării K. 6300.— pentru care sumă se achită un capital de K. 10000.— Dacă însă moartea asiguratului s'ar fi întâmplat mai înainte, banca ar fi plătit erezilor K. 10000.— iar ca premii s'ar fi plătit și mai puțin decât K. 6300.—!

Prospecte și informațiuni asupra acestui tarif cum și asupra tuturor celorlalte tabele se dau în orice timp prin Direcțiune și prin reprezentanții ei cu toată prevenirea. Reprezentanta pentru Arad se află la Dnul Iuliu Herbay, strada Széchenyi No 1.

Aquisitori se caută pretutindenea. I

Telefon 557.

Telefon 557.

Profesorii și instructorii de muzică primesc favor — cuvenit. —

Cataloage ilustrate la dorință se trimit gratuit și porto franco. —

Petrof Antal ^{succesor} **Wonka József**

fabrică de pianee cesar regale în

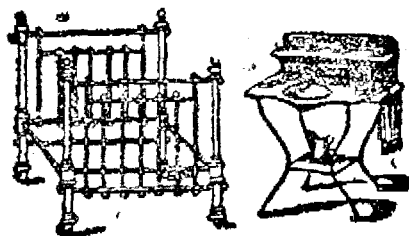
Timișoara-Josefin, Str. Szilágyi No 13.

Magazin în Hunyadi-ut No 16.

Liferează:

PIANE ȘI PIANINE

efectuate în stilul cel mai modern și execuție promptă.

Cataloage pentru mobile de fier și aramă se trimit gratuit și p. franco.

furnisează mai ieftin fabrica lui

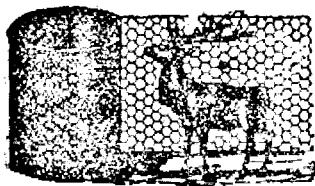
Hoffmann & Hicker

Budapesta, VII., Holló-utca No 3.

Cel mai ieftin loc de cumpărat

mobiliere p. cafenele, hoteluri și spitale.

Mobile de fer și aramă
impletiture și garduri
de sirmă

Cataloage de impletiture și garduri de sirmă trimite gratuit.

Eugen Lieblich

fotograf

Sibiu—Nagyszeben—Hermanstadt
Erzsébet- u. No 56 (casa proprie).

— Execută toffelul de icoane artistice. —

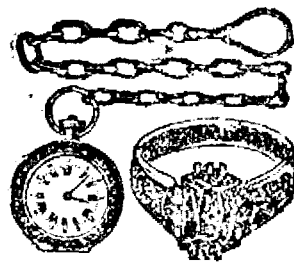
Platinatipie, icoane simple, mici și până la mărime naturală. Picturi renumite în oleu în toată mărimea, după orice fotografie mică.

Fotografierea copiilor executată modern, fotografiere în grup și familie, se știe, că atelierul acesta în privința mărimei este primul.

Atelierul în timp de iarnă este încălzit, se poate fotografia chiar și pe timp ploios.

Prețuri moderate.

Cu deslusiri servesc.

Prăvălie recunoscută de I-u rang

Szilágyi Géza és Társa

ciasornicar și givaergiu

ciasornicarul căilor ferate ungare a statului

Nagyvárad, Rákoczi-ut No. 4.

În edificiul Orsolya zárda. — Telefon 630.

Ciasornice exclusiv numai fine și cari umblă precis.

Ciasornice foarte bune pentru călători.

Ciasornice elegante p. tineri.

Ciasornice frumoase, pentru dame.

Cias. deșteptătoare de buzunar în

tocuri de aur, argint, metal și otel

Cercei cu briliante și diamant și inele

Cercei de aur, inele, brațele, broșete,

lanțuri de grumazi și pentru

oroioage, amulete.

Toffelul de giuvaere de argint.

Ochelari foarte buni.

Decoruri pentru masă de argint și argint de China, tace, lădițe pentru zahăr, etc pentru compot, obiecte pentru mâncat, bastoane, etc.

Cadouri de mireasă, pentru botez și de Crăciun. Atelier de reparat

Garantă deplină. — — — Serviciu foarte solid, prețuri foarte ieftine.

Carol Tartler

pălărier

Beszterce

Str. Bantler

Își recomandă bogatul depozit, asortat cu

tot-felul de pălării

tari, de păslă pentru bărbați și copii, precum și

cușme, stafii, șăpci și berete

pentru bărbați și femei, dela cele mai ieftine până la cele mai bune calități. — Apoi

pălării țărănești

care își păstrează culoarea sa originală pelângă garanție. Produse proprii asupra cărora se atrage îndeosebit atenția publicului provincial.

Se primesc tot-felul de reparaturi precum și

văpsirea pălărilor vechi

din păslă ori paie pelângă serviciu conștiințios.

Pentru buna calitate a pălărilor provăzute cu grafia mea proprie drept brevet primesc cea mai exactă și sigură garanție demnă de toată încrederea.